

Masarykova univerzita
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
KATEDRA GEOGRAFIE

Image města Kroměříž

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Ing. Libor Lněnička

Vypracovala:

Lucie Trávníková

Brno, prosinec 2011

Jméno a příjmení autora: Lucie Trávníková

Název bakalářské práce: Image města Kroměříž

Název města v angličtině: Image of town Kroměříž

Katedra: Katedra geografie

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Ing. Libor Lněnička

Rok obhajoby: 2012

Anotace

Předmětem bakalářské práce „Image města Kroměříž“ je analýza image města Kroměříž ve vědomí jeho obyvatel. Úvod je zaměřen na teoretické poznatky týkající se image a obecnou funkci města. V práci je popsána fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika města Kroměříž, která je doplněna o analýzu SWOT. V hlavní části práce je zhodnocen vliv cestovního ruchu na utváření image a rozvoj města.

Annotation

The main subject of this bachelor thesis „Image of Kroměříž“ is to analyze image of town Kroměříž as a reflection of the citizen mind. Introduction is focused on theory connected with image and general function of town. In this thesis, there are described physical-geographical and socioeconomic characteristics of Kroměříž and SWOT analysis. The main part deals with influence of tourism on image formation and town development. There is also described an influence of the historical development on the town.

Klíčová slova

Image, Analýza SWOT, Cestovní ruch, Kultura, Kroměříž, Výzkum

Keywords

Image, SWOT analysis, Tourism, Culture, Kroměříž, Research

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, s využitím pouze citovaných literárních pramenů, dalších informací a zdrojů v souladu s Disciplinárním řádem pro studenty Pedagogické fakulty Masarykovy univerzity a se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Souhlasím, aby práce byla uložena na Masarykově univerzitě v knihovně Pedagogické fakulty a byla zpřístupněna ke studijním účelům

V Brně dne

.....

podpis autora

Děkuji vedoucímu práce panu Mgr. Ing. Liboru Lněničkovi za vstřícný přístup, poskytnutí cenných rad a vedení bakalářské práce.

Obsah

1. ÚVOD	8
2. CÍLE PRÁCE	9
2.1 HLAVNÍ CÍLE.....	9
2.2 DÍLČÍ CÍLE	9
3. METODIKA PRÁCE	10
3.1 OBECNÝ POSTUP	10
3.2 DISKUSE JEDNOTLIVÝCH METOD	10
4. LITERÁRNÍ REŠERŠE.....	12
4.1 DOSTUPNOST A KVALITA PRAMENŮ	12
4.2 DISKUSE JEDNOTLIVÝCH PRAMENŮ	12
5. TEORETICKÁ ČÁST	14
5.1 IMAGE.....	14
5.1.1 DEFINICE IMAGE	14
5.1.2 IMAGE MĚSTA A JEHO PRVKY	15
5.1.3 VÝZNAM IDENTITY A KULTURY.....	16
5.1.4 MĚSTSKÝ MARKETING	17
5.1.5 CÍLE MĚSTSKÉHO MARKETINGU	18
5.1.6 MARKETINGOVÝ MIX MĚSTA.....	19
5.1.7 JEDNOTNÝ VIZUÁLNÍ STYL.....	20
5.2 TEORIE MĚSTA	22
5.2.1 GEOGRAFIE MĚSTA.....	22
5.2.2 PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA.....	23
5.2.3 DEFINICE MĚSTA	24
5.2.4 VELIKOST MĚST	24
5.3 CESTOVNÍ RUCH.....	25
5.3.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU	25
5.3.2 GEOGRAFIE CESTOVNÍHO RUCHU	25
5.3.3 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU.....	26
5.3.4 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU	28

5.3.5 PARTNERSTVÍ PRO CESTOVNÍ RUCH	29
6. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ	31
6.1 POLOHA MĚSTA	31
6.2. FYZICKO-GEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ	32
6.3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ	33
7. VLIV VÝZNAMNÝCH FENOMENŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ.....	36
7.1 VLIV VÝZNAMNÝCH HISTORICKÝCH UDÁLOSTÍ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ.....	37
7.2 VLIV FENOMÉNU CESTOVNÍHO RUCHU NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ	40
7.2.1 VLIV LOKALIZAČNÍCH FAKTORŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ	40
7.2.2 VLIV REALIZAČNÍCH PŘEDPOKLADŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ.....	48
7.2.3 VLIV SELEKTIVNÍCH PŘEDPOKLADŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ.....	51
8. IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ Z POHLEDU JEHO OBYVATEL	52
8.1 OTÁZKA Č. 1 – 5: STRUKTURA DOTAZOVANÝCH.....	53
8.2 OTÁZKA Č. 6: V ČEM JE KROMĚŘÍŽ JEDINEČNÁ OPROTI JINÝM MĚSTŮM.....	55
8.3 OTÁZKA Č. 7: CO SI OBYVATELÉ MĚSTA VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE KROMĚŘÍŽ.....	56
8.4 OTÁZKA Č. 8: ORIENTACE MĚSTA V BUDOUCNU.....	57
8.5 OTÁZKA Č. 9 – 10: CO VE MĚSTĚ CHYBÍ A ČÍM JE NAOPAK MĚSTO SYMPATICKE	57
8.6 OTÁZKA Č. 11: MĚSTO KROMĚŘÍŽ JAKO STUDENTSKÉ MĚSTO	59
8.7 OTÁZKA Č. 12: ATRAKTIVNOST MĚSTA PRO TURISTY	60
8.8 OTÁZKA Č. 13 – 15: ESTETICKÉ VNÍMÁNÍ MĚSTSKÝCH OBJEKTŮ ..	60
8.9 OTÁZKY Č. 16 – 18: KULTURNÍ DĚNÍ V KROMĚŘÍŽI	62
8.10 OTÁZKA Č. 19: JEDNOTNÁ VIZUÁLNÍ IDENTITA MĚSTA	64
8.11 OTÁZKA Č.20: KROMĚŘÍŽSKÝ OBCHVAT VE VNÍMÁNÍ MÍSTNÍCH OBČANŮ.....	64
8.12 OTÁZKA č. 21: VNÍMÁNÍ SE MÍSTNÍCH OBYVATEL JAKO LOKÁLNÍ PATRIOT	65

9. ANALÝZA SWOT	66
10. ZÁVĚR.....	67
11. RESUMÉ.....	68
12. SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ	69
12.1 MONOGRAFIE	69
12.2 INTERNETOVÉ ZDROJE	70
13. SEZNAM PŘÍLOH.....	72
13.1 PŘÍLOHY UMÍSTĚNÉ V TEXTU	72
13.1.1 SEZNAM TABULEK.....	72
13.1.2 SEZNAM GRAFŮ	72
13.2 PŘÍLOHY VLOŽENÉ ZA TEXTEM	73
13.2.1 TEXTOVÉ PŘÍLOHY	73
13.2.2 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	73

1. ÚVOD

Pro svoji bakalářskou práci jsem si zvolila téma „Image města Kroměříž“. Toto téma jsem si nevybrala proto, že bych z Kroměříže pocházela, ale proto, že jsem zde studovala na střední škole a za tu dobu mi město přirostlo k srdci. Město Kroměříž mě okouzlo nejen svou historií, architekturou a kulturou, ale také svou přátelskou atmosférou. Ne náhodou byla Kroměříž zapsána na Seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Kroměříž je často přezdívaná jako „Hanácké Atény“. V čem spočívá podobnost těchto dvou kulturně odlišných a od sebe velmi vzdálených měst? Odpovědí může být spousta, ať už je to historie, kultura či vzdělanost a školství. Podle Jaroslava Vencálka je fenoménem spojujícím tato dvě města duch lidské tvořivosti, který se výraznou měrou projevil nejen na Kroměřížském sněmu, ale který je s městem po dlouhá staletí spojen (Vencálek, 2004).

Ve své bakalářské práci chci ukázat, čím je toto město zajímavé a výjimečné a co všechno může nabídnout návštěvníkům z hlediska cestovního ruchu, ale také to, jak je vnímáno svými obyvateli.

Bakalářská práce je rozčleněna na dvě části, teoretickou a praktickou. Teoretická část je rozdělena do tří kapitol, kde se postupně věnuji nejprve teoretickým poznatkům o image a pak městskému marketingu. Dále je zde popsána obecná teorie města a teorie cestovního ruchu.

V úvodu praktické části jsou popsány fyzicko-geografické a socioekonomické aspekty města. Jedna z kapitol je věnována také historii města, protože historický vývoj měl značný vliv na utváření image města. Dále se zde zabývám cestovním ruchem v Kroměříži. Jsou zde popsány lokalizační, realizační a selektivní předpoklady rozvoje cestovního ruchu, které jsem se snažila popsat na konkrétních příkladech ve městě Kroměříž. V další kapitole jsou pak shrnuty výsledky dotazníkového šetření, kde jsem se snažila zjistit, jak město Kroměříž vnímají jeho obyvatelé. Bakalářská práce je doplněna o analýzu SWOT.

2. CÍLE PRÁCE

V této kapitole jsou popsány cíle bakalářské práce, které jsou rozděleny na hlavní a dílčí cíle.

2.1 HLAVNÍ CÍLE

Hlavním cílem bakalářské práce je zhodnotit vliv cestovního ruchu jako významného socioekonomického faktoru na vytváření image města Kroměříž.

2.2 DÍLČÍ CÍLE

Dílčích cílů jsem si pro svou bakalářskou práci stanovila několik. V práci chci stručně shrnout fyzicko-geografické a socioekonomické podmínky města. Dále chci zhodnotit vliv významných historických událostí na rozvoj města Kroměříž. Cílem této práce je také zjistit, jak vnímají město Kroměříž jeho obyvatelé na základě dotazníkového šetření.

3. METODIKA PRÁCE

V této kapitole jsou popsány jednotlivé metody, které jsem použila při psaní své bakalářské práce.

3.1 OBECNÝ POSTUP

Nejprve jsem si určila téma bakalářské práce a stanovila hlavní cíl a vedlejší cíle. Poté jsem si vyhledala potřebnou literaturu a další zdroje, které jsem si prostudovala. Nejprve jsem si nastudovala teorii a zpracovala teoretickou část, na jejímž základě jsem pak zpracovávala praktickou část. Vlastní text práce jsem rozdělila na několik částí:

- I. Teoretická část
- II. Fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika města
- III. Historie města Kroměříž
- IV. Cestovní ruch
- V. Výsledky dotazníkového šetření
- VI. Analýza SWOT

Nakonec jsem jednotlivé kapitoly shrnula do závěru.

3.2 DISKUSE JEDNOTLIVÝCH METOD

Jednou ze stěžejních metod, které jsem ve své bakalářské práci použila, bylo studium dostupných materiálů (dostupná literatura, propagační materiály, informace ze statistického úřadu, informace z internetu a další).

Při zpracování kapitoly o historii města Kroměříž jsem použila metodu historickou, konkrétně metodu kompilační. Čerpala jsem informace z několika zdrojů, informace srovnávala a na jejich základě stanovila základní osnovu historického vývoje města.

Další z použitých metod byl terénní průzkum a sběr informací (Informační centrum). Při terénním průzkumu byla pořízena také fotodokumentace.

Pro získání informací o tom, jak místní obyvatelé vnímají město Kroměříž, jsem použila metodu strukturovaných rozhovorů. Tato metoda a průběh výzkumu je blíže popsán v kapitole č. 8. *Image města Kroměříž z pohledu jeho obyvatel*. Při vyhodnocování dotazníkového šetření jsem využila i metodu statistickou a výsledky byly zpracovány do tabulek a grafů. Tabulky a grafy jsem tvořila pomocí programu Microsoft Excel.

V bakalářské práci jsem použila také analýzu SWOT, jejímž principem je jednoduchá, ale výstižná a objektivní charakteristika předností a slabin města a z nich vyplívající příležitosti k rozvoji, jakož i možnosti jejich ohrožení a ztráty.

4. LITERÁRNÍ REŠERŠE

V následující kapitole se budu věnovat literatuře a dalším zdrojům, které jsem při psaní bakalářské práce využívala.

4.1 DOSTUPNOST A KVALITA PRAMENŮ

Než jsem započala se sběrem informací, tak jsem se domnívala, že naleznu mnohem více odborných publikací, které se budou věnovat Kroměříži. Ale nebylo tomu tak. O Kroměříži se dá najít spousta knih, ale většinou jsou to obrázkové knihy či knihy staršího data, zaměřené převážně na historii města. Tyto knihy se věnují historii velmi dopodrobna, což pro účely této bakalářské práce není potřeba. Z novějších publikací jsou k dispozici hlavně cestovní průvodci a informace v jednotlivých průvodcích jsou vesměs stejné a velmi stručné. Při hledání informací o městě jsem se obrátila také na Informační centrum města, kde jsem získala spoustu propagačních materiálů a brožur. Užitečným zdrojem informací pro mě byl také internet, zejména webové stránky města Kroměříž a informace z Českého statistického úřadu.

4.2 DISKUSE JEDNOTLIVÝCH PRAMENŮ

Teorii image se věnuje poměrně hodně publikací. Pro mě byly nejcennějším zdrojem informací publikace Miroslava Foreta, který se problematice image věnuje již od 90. let minulého století. Konkrétně problematice image města se věnuje v knize *Obráz města* Kevin Lynch. Zdrojem informací týkajících se teritoriálního marketingu byla zejména publikace od Petra Rumpela *Teritoriální marketing jako koncept lokálního a regionálního rozvoje*. K vysvětlení teorie města jsem využila zejména publikace *Aplikovaná geografie města a Ekonomická a sociální geografie*. Pro zpracování teorie cestovního ruchu jsem použila zejména knihu od Blaženy Gehinové *Geografie cestovního ruchu*, kde je problematika cestovního ruchu velmi pěkně vysvětlena.

Největším problémem bylo získat informace týkající se fyzicko-geografické charakteristiky. Pro fyzicko-geografickou charakteristiku města jsem využila informace z turistických průvodců, informačních brožur, ale také internetových stránek (webové stránky města Kroměříž, webové stránky Povodí Moravy). Informace k socioekonomické charakteristice města jsem čerpala převážně z Českého statistického

úřadu, webových stránek města, cenným zdrojem informací byl také *Strategický plán města Kroměříže*.

Jak jsem již zmiňovala, publikací věnujících se historii města je spousta. Pro zpracování historie města jsem čerpala zejména z knihy *Kroměříž* od Viléma Jůzy, která byla ale pro účely této práce někdy až příliš podrobná. Stručněji je historie Kroměříže popsána v publikaci *Kroměříž – Hanácké Atény*.

Informace týkající se cestovního ruchu v Kroměříži jsem získala hlavně z internetových stránek, zejména z webových stránek města a také z publikace *Kroměřížsko – turistický průvodce městem*, kde jsou u jednotlivých kapitol uvedeny užitečné internetové odkazy, kde jsem pak dohledala další potřebné informace k jednotlivým tématům.

5. TEORETICKÁ ČÁST

5.1 IMAGE

V následující kapitole, zabývající se image, se věnuji definici image a pojmu image města. Část kapitoly je věnována také potřebě městského marketingu a významu jednotného vizuálního stylu pro image města.

Image je v podstatě zjednodušením objektivní reality a důležitou roli zde hrají vzpomínky a dřívější zkušenosti. Každý obyvatel města má své dlouhodobé a pevné vazby k některé části města a také jeho představy jsou plné vzpomínek a významů. Proto se image určitého města v představách jednotlivců může lišit.

5.1.1 DEFINICE IMAGE

S pojmem image se můžeme setkat nejčastěji v oblasti ekonomiky ve spojení image firmy. Pojem image je poměrně obtížné definovat, v odborné literatuře neexistuje jednotná definice pojmu image. V této kapitole uvádím několik možných definic image.

Obecně lze hovořit o image jako o souhrnu všech postojů, poznatků, zkušeností a vizuálních dojmů a pocitů, které jsou spojeny s určitým objektem. V rámci městského marketingu rozlišujeme interní image a externí image města. Interní image znamená obraz města mezi jeho místními obyvateli a podnikateli. Externí image naopak znamená vnímání města z pohledu médií, turistů nebo potenciálních investorů (www.mestskymarketing.cz).

Image je zjednodušením objektivní reality a skládá se z dílčích informací a asociací spojených s daným teritoriem. Image je dána subjektivní percepcí teritoria konkrétní osobou s určitým hodnotovým systémem a stejná územní image může být hodnocena různými osobami různě. Různí lidé mohou být nositeli různé image o témže teritoriu (Ježek, 2007, str. 60).

Image je soubor představ, idejí a dojmů, které chová určitá osoba k jistému objektu. Postoje a jednání vůči určitému objektu jsou vysoce podmíněny tím, jakou image objekt má (Kotler, 2007, str. 580).

Image je možno chápat jako představu o určitém objektu, kterou si vytváří ve svém vědomí jednotlivec, a to na základě svých osobních zkušeností, tak také ze sdělení a informací získaných od jiných osob nebo přímo z médií. Image lze mít prakticky o všem (Foret, 2001, str. 68).

Jak jsem zmínila již výše, pojem image je obtížné definovat. Je zde však několik znaků, které je možno považovat pro image za typické (Foret, 1996, str. 55-56):

- image je formována v lidském vědomí
- image je subjektivní
- image je proměnlivý
- může být vágní nebo vykrystalizovaný
- bývá jednoduchý nebo komplexní
- může se lišit od skutečnosti
- vzniká z osobní či komunikací zprostředkované zkušenosti
- je souhrnem dojmů a hodnocení instituce
- může ovlivňovat chování lidí, a to v pozitivním i negativním smyslu

David Lynch v souvislosti s image uvádí dále pojem imageability, což je vlastnost objektu, která u každého pozorovatele vyvolává silný image. Může jít o tvar, zvláštní barevnost nebo uspořádání celého objektu, které vyvolávají intenzivní, jedinečný, výrazně uspořádaný a prakticky použitelný image prostředí. Město s vysokou mírou imageability se jeví jako dobře utvářené, výrazné a obdivuhodné. Vzbuzuje pozornost smyslu člověka a tím i zájem se na věci hlouběji podílet. Příkladem prostředí s velkou imageabilitou mohou být např. Benátky (Lynch, 2004).

5.1.2 IMAGE MĚSTA A JEHO PRVKY

V praxi existuje něco jako obecný image města, který se ve velké míře kryje i s vizemi jednotlivců. Může se jednat o celou sérii image města, které sdílí většina občanů.

Obsah městského image můžeme rozdělit na 5 základních prvků (Lynch, 2004, str. 47 -48):

1. Cesty – jsou to jakési dráhy, po nichž se pozorovatelé pohybují (ulice, procházkové trasy, dopravní tepny, železnice). Tyto prvky jsou pro mnohé lidi v jejich představách rozhodující.
2. Okraje – jsou to lineární prvky, které nejsou pozorovateli přímo využívány. Jsou to hranice, které oddělují prostor na dvě části – břehy, železniční koridory, hranice zástavby, zdi. Jejich úlohou je držet pohromadě ucelené plochy, například obrys města je podtržen přítomností vody nebo zdí.
3. Oblasti – rozumíme jimi střední až velké části města. Pozorovatel je rozpoznává podle jejich určitého charakteru.
4. Uzly – nazýváme tak body a strategická místa ve městě, do nichž pozorovatel může vstupovat. Mohou je tvořit křižovatky, místa přestupů, křížení, nebo prosté sbíhání cest. Mohou být také místem, které nabylo významu kvůli koncentraci nějaké funkce nebo fyzických vlastností (oblíbený lokál, uzavřené náměstí). Mnoho uzlů spojuje v sobě dvě vlastnosti – jsou místy křížení i koncentrace.
5. Významné prvky – jedná se o snadno rozlišitelné hmotné objekty – budova, znamení, obchod, hora. Mohou se nacházet v samotném městě anebo v přiměřené vzdálenosti, tak aby se mohly z praktických důvodů stát trvalým symbolickým ukazatelem.

5.1.3 VÝZNAM IDENTITY A KULTURY

Image místa vzniká vypracováním a působením jeho identity a kultury. Identita místa je vytvářena a prosazována vedením místa, které k tomu využívá nástrojů marketingové komunikace. Image místa je ovlivňována také vlastní kulturou, reálným chováním a veškerými aktivitami jak zaměstnanců místní správy, tak místních občanů a podnikatelů.

Identita místa představuje jeho určující charakteristiky, reprezentuje jeho principy, podstatu a fungování. Kultura místa představuje souhrn toho, jak se tyto charakteristiky a zásady promítají reálně do fungování institucí a chování lidí. Identita pomáhá rozvíjet pozitivní hodnoty a tradice, naproti tomu kultura může zakonzervovat zlozvyky a nežádoucí stereotypy. Image místa je nakonec tím, co a jak z identity a kultury místa vnímají jednotlivé skupiny veřejnosti (Foret, 2001, str. 69-70).

Často dochází k zaměňování pojmů image a identita, proto je potřeba tyto pojmy rozlišit. Image a identita instituce mají mnoho společného, přesto však nejsou totožné. Identita má blíže k realitě a víc vypovídá o reálném stavu organizace, zatímco image

vyjadřuje spíše představy o ní. Jestliže má instituce horší image než identitu, je veřejností nedoceňována. Naopak má-li lepší image než identitu je přeceňována a hrozí jí pád (Foret, 1996. str. 57).

5.1.4 MĚSTSKÝ MARKETING

V předchozích letech se objevila kritika tradičního modelu veřejné správy a s ní jsou spojeny snahy o jeho reformu. Dochází k modernizaci chování institucí veřejné správy a to prostřednictvím zavádění zkušeností z managementu soukromých institucí. Důraz je kladen na trh, čili na vztah mezi nabídkou a poptávkou. Požadavek na lepší harmonizaci nabídky veřejných služeb s poptávkou se odrazil v nových návrzích lokálního a regionálního rozvoje, které můžeme označit termínem teritoriální marketing. Teritoriální marketing se dále člení na městský a regionální marketing. Organizační struktury, metody a průběh obou jsou téměř shodné. Důraz se klade na orientaci na potřeby zákazníka, na práci s předem definovanými cílovými skupinami, vybudování komunikačních struktur a komunikaci mezi aktéry, posilování kooperačního chování aktérů uvnitř města s cílem zvýšit konkurenceschopnost vůči okolí a posílit identifikaci obyvatel s územím (Rumpel, 2003, str. 45).

Podle Petra Rumpela teritoriální marketing podporuje komunikaci mezi aktéry strany nabídky a poptávky a tak díky němu dochází k realizaci pozitivních změn v území. Jednoduše řečeno jde o to, co občané, turisté, investoři či podnikatelé očekávají a to jim také poskytnout. Teritoriální marketing je chápán a vysvětlován různými způsoby. Neexistuje jednotný názor na to, co je marketing města a regionu (Rumpel, 2003).

Městský marketing je definován jako podpora komunikace a kooperace mezi stranou poptávky a nabídky. Především pak klade důraz na institucionální zajištění komunikace a kooperace, přičemž zohledňuje procesní inovace v řízení rozvoje měkkých lokalizačních faktorů¹, jejichž charakter umožňuje stimulaci a rozvoj z lokální úrovně tj. měst (www.mestskymarketing.cz).

¹ Měkké lokalizační faktory se odrážejí v celkové kvalitě života. Můžeme mezi ně zařadit například možnosti vzdělávání, dopravní napojení a obslužnost, kvalita a vzhled prostor a budov a jejich okolí, význam tradic a historie lokality, atmosféra města, zábavní kultura a další (www.mestskymarketing.cz).

Městský marketing má řadu variant a typů, které se vyvinuly v průběhu realizace městského marketingu (Rumpel, 2004, str. 24):

1. Město jako podnik a produkt. Mechanický transfer konceptu komplexního marketingového řízení firmy na řízení rozvoje „produktu“ město: Město je považováno za produkt a orgány řízení rozvoje musí aplikovat marketingový přístup stejně jako podnikatel.
2. Externí komunikační politika a „corporate design“ jako dílčí přístupy: tento typ využívá dílčí marketingový přístup nazývaný corporate identity², který zdůrazňuje vytváření a prezentaci specifické nezaměnitelné identity města.
3. Partnerství aktérů veřejného a soukromého sektoru: podle tohoto přístupu mají města rychle reagovat na potřeby trhu, rozhodující je spolupráce aktérů veřejného a soukromého sektoru při plánování a realizaci projektů.
4. Marketing podniků veřejných služeb a institucí veřejného sektoru: chápe komunální podniky řízené městskou správou jako podniky, které poskytují služby zákazníkům.
5. Komplexní teritoriální (městský) marketing: úkolem je komplexní typ plánování rozvoje území na základě institucionalizované podpory komunikace. Staví na zapojení všech aktérů, kterých se rozvoj týká. Rozhodujícím principem je společné hledání konsensu a rozhodování o cílech a prioritách rozvoje území.

5.1.5 CÍLE MĚSTSKÉHO MARKETINGU

Základním východiskem tvorby strategie je vize, což je představa o tom, jak bude město vypadat za deset či patnáct let a naznačuje směr, kterým se má město ubírat. Na základě vize města se určí jeho poslání, tzn. smysl nebo účel města. Poslání má popisovat očekávaný budoucí stav města. Poslání stanovuje určitý rámec, v rámci něhož se mohou pohybovat strategie a plán opatření. Obsahuje základní rozhodnutí o tom, jaký bude budoucí charakter města, jeho celková nabídka produktů, jejich význam pro jednotlivé zákazníky, určí se vztahy mezi jednotlivými městy, filosofie orgánů městské správy a vytvoří se vlastní koncepce image města (Skořepa, 2008, str. 98-99).

² Corporate identity se skládá se ze tří částí: corporate communications (koncept komunikace se zákazníkem prostřednictvím propagace, public relations, prezentace a osobních rozhovorů), corporate behavior (styl pozitivního kontaktního chování k zákazníkovi, chování pracovníků firmy navzájem) a corporate design (vzhled produktu, výrobní značka, jednotný grafický styl, symboly a barvy firmy, logo).

Hlavní cíle městského marketingu lze charakterizovat následovně (www.mestskymarketing.cz):

1. Komplexní zvýšení atraktivity města pro všechny cílové skupiny.
2. Optimalizace procesního řízení za účelem zvýšení efektivity a využití ekonomických, sociálních a přírodních zdrojů.
3. Posílení ekonomické základny města.
4. Vylepšení externí a interní image města.
5. Prohloubení a profilace městské identity obyvatel a podnikatelů.

5.1.6 MARKETINGOVÝ MIX MĚSTA

Při tvorbě marketingového mixu města se jedná o volbu vhodného souboru taktických nástrojů, které osloví cílové zákazníky a které dané město používá k prodeji své nabídky tak, aby bylo zabezpečeno co možná nejlepší dosažení cílů při zachování souladu těchto nástrojů se zdroji, které jsou k dispozici (Skořepa, 2008, str. 107).

Marketingový mix města je do jisté míry specifický, což je dáno charakterem produktu, jelikož jeho podstatnou část tvoří služby. Marketingový mix vzniká a je poskytovaný společně všemi subjekty působícími ve městě.

Mezi tradiční nástroje marketingového mixu patří produktová, komunikační, cenová a distribuční politika.

Produkt je vše, co tvoří nabídku na trhu. Jedná se o všechno, co může město nabídnout svým obyvatelům, podnikatelům, návštěvníkům anebo potenciálním investorům. Produkt má nejčastěji podobu služby. Nejdůležitější vlastností produktu v městském marketingu je jeho kvalita. Města by měla nabízet pestrou paletu produktů, čímž se zvýší jejich atraktivita a vzpomínaná image v očích návštěvníků (Skořepa, 2008, str. 108).

Petr Rumpel v knize Teritoriální marketing jako koncept lokálního a regionálního rozvoje podrobně vysvětluje jednotlivé nástroje marketingového mixu. Produktová politika vytváří konkurenční výhody. Jedná se o strukturální politiku umožňující funkční specializaci města. Její důležitou součástí je organizování akcí a atraktivit. Charakteristické pro produktovou politiku městského marketingu je využívání existujících specifíků a vytváření nových specifíků města jako srovnávacích konkurenčních výhod, které jej pozitivně a nezaměnitelně odlišují od jiných měst.

Komunikační politika má informovat o specifických konkurenčních výhodách města. Komunikační politika má externí a interní zaměření. Externí informuje o

specifických kvalitách města ve vnějším prostředí. Externí komunikační politika je cílena hlavně na investory, turisty a kvalitní lidské zdroje. Interní komunikační politika je pak zaměřena na usměrňování toků informací do vnitřního prostředí na cílové skupiny občanů a místních podnikatelů. Jejím cílem je posílit veřejnou informovanost, pocit územní identity, zvýšit míru zodpovědnosti a angažovanosti aktérů při rozvoji města. Mezi nástroje komunikační politiky městského marketingu patří public relations, propagace, prezentace, webmarketing, přímý prodej a koncept „corporate identity“. Nejčastěji používanými nástroji v rámci městského marketingu jsou public relations, propagace a prezentace. Nejmodernějším nástrojem komunikační politiky městského marketingu jsou interaktivní webové stránky.

Cenová politika je důležitou součástí marketingového mixu a jejím úkolem je optimalizace cen produktů ve vztahu k jejich kvalitě. Produkty se mají stát jejím prostřednictvím cenově konkurenceschopné, součástí je systém daňových úlev, slev, zvýhodněných cen a subvencí garantovaných akteury městského marketingu.

Distribuční politika je zaměřena na změnu prostorového chování subjektů na straně poptávky ve smyslu jejich přesměrování ve prospěch teritoria. Hlavními nástroji jsou zabezpečení dopravní dostupnosti a obslužnosti a tvorba efektivních naváděcích systémů (Rumpel, 2003).

5.1.7 JEDNOTNÝ VIZUÁLNÍ STYL

Firemní identita je vyjádřena celou řadou symbolů, které slouží k rychlé identifikaci, k vyjádření stability organizace, k prezentaci uznávaných a respektovaných hodnot. Zahrnuje nejen komunikaci uvnitř instituce, ale i navenek. Jednotný vizuální styl souvisí s identitou úřadu i města a má z hlediska managementu sjednocující význam. Jednotný vizuální styl znamená jednotnou úpravu tiskovin, jednotné označení budov, využívání společných grafických symbolů atd. (www.komunikujici-mesto.cz).

Pro vznik dobrého image města velmi důležité vypracování výchozího jednotného designu jako základního nástroje vizuální prezentace města a jeho praktické používání. Výsledný design manuálu města by neměl postrádat následující položky (Foretová, 1996, str. 58-59):

- a) konstanty a symboly, jako jsou znak města, zápis jména, adresy městského úřadu, s určitým typem písma a barvy, ale také sem patří vlajky a vlaječky

- b) služební grafika na hlavičkových papírech, obálky, vizitky, jmenovky, razítka a tiskopisy
- c) orientační grafika – informační tabule, orientační tabule u komunikací
- d) městský mobiliář – orientační plán města, odpočinková místa, tabule s názvy ulic
- e) interiér městského úřadu – vstup do budovy, úprava etáží a kanceláří, orientační a informační značení
- f) informační a propagační tiskoviny
- g) oděvy (stejnokroje) obsluhujících zaměstnanců
- h) doprava – označení služebních aut, prostředků městské hromadné dopravy
- i) malá architektura – zeleň v okolí a nátěry budov
- j) přehled pravidel práce s design manuálem jako závaznou směrnicí pro vizuální prezentaci města.

Základní prvky designu města jsou: logo, raster, písmo a typografie, barva, slogany a titulky. Logo města slouží k jeho základní identifikaci. Jedná se o jakousi značku, která má město dlouhodobě reprezentovat a pomoci ho identifikovat jako celek již na první pohled. Logo má být jednoduché, ale nápadité. Velká část měst používá jako logo historické znaky, které mají naznačovat kontinuitu mezi minulostí a současností. Naopak výhodou moderní grafiky je lepší oslovení současného člověka.

Raster znamená úpravu všech písemností, které souvisí s organizací. Může se jednat o vzhled a úpravu dopisních papírů, prospektů, propagačních materiálů. Cílem je okamžitá identifikace odesílatele adresátem.

Co se týče písma a typografie, tak písmo musí být lehce čitelné, přehledné a vyvážené.

Barva slouží společně s logem a rastrem pro rychlou identifikaci. Měla by podtrhovat charakter organizace.

Posledním prvkem designu města je slogan, což je na psaná anebo jinak prezentovaná myšlenka (Skořepa, 2008, str. 99 – 102).

5.2 TEORIE MĚSTA

První města vznikala již v období 3 500 let př. n. l. v oblasti Mezopotámie, což bylo spojeno s technologickým pokrokem v zemědělství. Od doby vzniku prvních měst prošla města dlouhým vývojem. Některá si doposud zachovala tvář historických měst, jiná se prezentují jako města průmyslová.

Další vývoj měst závisí na celé řadě faktorů. Mezi nejvýznamnější činitele ovlivňující organizaci osídlení či strukturu měst patří demografické změny, nové lokalizační faktory průmyslu a služeb, vysoká mobilita populace, nové telekomunikační technologie a vývoj městských sítí.

5.2.1 GEOGRAFIE MĚSTA

Geografie města patří k tradičním a důležitým dílčím disciplínám geografie člověka. Jejím cílem je zkoumání prostorových městských struktur, funkcí, procesů a problémů. Svými úkoly se obsahově prolíná s řadou dílčích geografických disciplín, které se částečně oddělily z klasické geografie města a postupem doby se staly svébytnými dílčími disciplínami. Patří k nim (Ježek, 2004, str. 1):

- a) geografie obyvatelstva (např. migrace různých skupin obyvatel)
- b) geografie volného času a cestovního ruchu (vnitroměstské chování ve volném čase, speciální funkční vybavenost středisek volného času, města jako turistické cíle)
- c) geografie terciálního sektoru (např. požadavky na lokalizaci maloobchodu, úřednického sektoru)
- d) geografie dopravy (např. výzkum frekvence městských pěších zón)
- e) aplikovaná geografie (např. různé výzkumy zabývající se otázkou obnovy města)
- f) ekologie města (např. analýza městských ploch zeleně a volných prostorů).

Obecná geografie města je v současné době určována řadou hlavních směrů výzkumu, které se vytvořily od vědeckého vývoje na konci 19. století až do dnes. V současnosti ve výzkumech geografie města dochází ke kombinaci různých výzkumných přístupů (Ježek, 2004, str. 2):

- a) Ekologický přístup - vychází z chicagské školy sociální ekologie; výzkumy jsou zaměřeny na zachycení maloprostorové sociální diferenciaci.
- b) Neoklasický přístup – vysvětlení rozdílného používání různých částí měst díky maximalizaci profitu ze strany podniků a maximalizaci užitků domácností. K tomu patří také analýzy cenových a nákladových mechanismů; tento přístup popisuje procesy, v nichž domácnosti a podniky v prostoru konkurují.
- c) Behaviorální – výzkum vnímání města a individuální rozhodovací procesy v městském prostoru.
- d) Strukturalistický – individuální rozhodnutí jsou zkoumána v rámci důsledků na okolí, které jsou strukturovány makrosociálními a makroekonomickými procesy.

5.2.2 PROSTOROVÁ STRUKTURA MĚSTA

K tomu, abychom pochopili prostorovou strukturu města, je nutné pochopit jeho fyzickou, funkční prostorovou a sociální strukturu. Tyto uvedené struktury je potřeba zasadit do širšího společenského, ekonomického a historického kontextu.

Fyzickou strukturu města můžeme chápat nejen jako morfologii městského prostoru, ale také jako fyzickou podobu a stav budov. Funkční prostorová struktura ukazuje rozmístění jednotlivých funkcí na území města (obytné, produkční, rekreační apod.), funkční vztahy mezi jednotlivými městskými částmi či typy využití půdy. Sociální struktura zachycuje rozložení jednotlivých sociálních skupin obyvatel v prostoru města.

Obecně je možno definovat čtyři základní faktory ovlivňující vytváření městského prostoru (Toušek, 2008, str. 118):

- omezení daná přírodním prostředím
- dosažená technologická úroveň
- podmínky rozložení moci (v aspektu ekonomickém jde o podmínky výroby, v aspektu politickém o vládu, v aspektu ideologickém o ideologii dominujících tříd či skupin obyvatel)
- hodnotový a kulturní systém vytvářející model světa daného společenství.

5.2.3 DEFINICE MĚSTA

Město není možné v rámci geografie jednoznačně definovat. Pojem město je závislý na kulturních oblastech dané země, stavu a rozvoji společnosti a na řadě dalších kritérií. Město lze definovat mnoha způsoby, např. politicky, podle počtu obyvatel či sociologicky. Dalšími ukazateli definujícími město mohou být administrativní kritéria nebo nejružnější typy morfologických a funkčních vymezení.

Václav Toušek definuje město například na základě (Toušek, 2008):

- populační velikosti
- městských funkcí – ekonomické aktivity venkovských sídel jsou svázány se zemědělstvím, kdežto u městských sídel převažují neekonomické aktivity
- urbanismus/městskost – venkovská a městská sídla se od sebe liší životními styly svých obyvatel.

V České Republice je město definováno Zákonem o obcích. Podle § 3 odst. 3 obec, která byla přede dnem 17. května 1954 městem, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Pro obce, jejichž minulost nedává důvod pro usilování o navrácení historického statutu města, platí § 3 odst. 1, podle něhož obec, která má alespoň 3 000 obyvatel, je městem, pokud tak návrh obce stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády.

5.2.4 VELIKOST MĚST

Velikostní skupiny měst je možno obecně definovat podle počtu obyvatel. V tomto smyslu rozlišuje česká statistika statistické typy měst (malá, střední a velká města). Růst velkoměst si však vyžádal další diferenciaci, která člení města podle velikosti následovně (Ježek, 2004, str. 11):

- malé město (5 – 20 tisíc obyvatel)
- střední město (20 – 100 tisíc obyvatel) – do této skupiny můžeme zařadit město Kroměříž
- velké město (100 tisíc a více obyvatel)
- city (100 tisíc – 1 milion obyvatel)
- metropolis (1 – 10 milionů obyvatel)
- megalopolis (10 milionů obyvatel a více)

Často je velmi obtížné stanovit hranici mezi městem a vesnicí. Spodní hranice města je v jednotlivých státech stanovena rozdílně, ale většinou se pohybuje v rozmezí 2 – 5 tisíc obyvatel. V České Republice je hranice mezi městem a venkovem stanovena následovně (Ježek, 2004, str. 9):

- města jsou obce, jež jsou jádry regionů s více než 10 tisíci obyvateli
- obce, jež jsou jádry regionů s 5-10 tisíci obyvatel, pokud splňují tři doplňková kritéria (počet zařízení občanské vybavenosti, maloobchodní obrat na 1 obyvatele, podíl ekonomicky aktivních v terciéru).

5.3 CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch se v posledních letech stal významným celosvětovým fenoménem, obzvláště jako významná součást tzv. průmyslu volného času. Jeho ekonomické, ekologické, sociální, kulturní a další dopady mají podstatný vliv na proměny dnešního světa.

5.3.1 DEFINICE CESTOVNÍHO RUCHU

Martina Pásková definuje cestovní ruch jako komplexní společenský jev, jako souhrn aktivit účastníků cestovního ruchu, souhrn procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu včetně souhrnu aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují, aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch, souhrn politických veřejně-správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity (Pásková, 2002).

Václav Toušek uvádí definici cestovního ruchu jako souhrn aktivit osob cestujících do míst mimo jejich obvyklé prostředí a pobývajících v těchto místech po dobu ne delší než jeden rok, za účelem trávení volného času, podnikání či jiným účelem (Toušek, 2008).

5.3.2 GEOGRAFIE CESTOVNÍHO RUCHU

Geografie cestovního ruchu je jednou z nejmladších disciplín geografie, což je dáno tím, že teprve až ve 20. století lze hovořit o vstupu volného času a možnostech jeho trávení do života společnosti.

Geografie cestovního ruchu je obor zabývající se studiem zákonitostí prostorových vztahů mezi cestovním ruchem a rekreací na straně jedné a krajinou sférou na straně druhé, zákonitostmi a faktickým rozmístěním cestovního ruchu v oblastech různé prostorové hierarchie, dále studiem lokalizačních, selektivních a realizačních faktorů a podmínek rozvoje cestovního ruchu (Toušek, 2008, str. 296).

Blažena Gehinová chápe geografii cestovního ruchu jako interdisciplinární odvětví, které využívá nejen výsledků výzkumů dalších odvětví geografie³, ale i poznatků z jiných vědních oborů. Obecná geografie cestovního ruchu zkoumá obecné, všeobecně platné zákonitosti vztahů a rozložení oblastí, středisek a hlavních směrů pohybu v cestovním ruchu. Rozmístěním cestovního ruchu, zejména k podmínkám rozvoje jednotlivých oblastí se zabývá regionální geografie cestovního ruchu (Gehinová, 2008).

Geografie cestovního ruchu se soustředí hlavně na následující hlavní problémové okruhy (Toušek, 2008, str. 306):

- analýza a hodnocení základních faktorů a podmínek rozvoje cestovního ruchu
- prostorová analýza cestovního ruchu
- geografická analýza hlavních forem cestovního ruchu
- geografické aspekty mezinárodního cestovního ruchu
- koncepce a prognózy rozvoje cestovního ruchu a rekreace
- geograficko-kartografické přístupy a metody v cestovním ruchu
- udržitelný rozvoj cestovního ruchu, hodnocení vlivů cestovního ruchu na geografické prostředí

5.3.3 TYPOLOGIE CESTOVNÍHO RUCHU

Cestovní ruch nabývá ve skutečnosti různé podoby. Odborná literatura rozlišuje nejčastěji formy a druhy cestovního ruchu. Formy cestovního ruchu vychází ze zaměření cestovního ruchu na uspokojování určitých konkrétních potřeb účastníka cestovního ruchu. Základními formami cestovního ruchu jsou (Toušek, 2008, 307):

- městský cestovní ruch (kulturně poznávací),
- letní rekreace a turistika u vody,
- zimní sporty a rekreace,
- lázeňský cestovní ruch, kongresový a veletržní cestovní ruch.

³ Jako jsou například údaje o členitosti reliéfu, o teplotách, o utváření sídelní sítě apod.

Při rozlišování jednotlivých druhů cestovního ruchu je vždy zdůrazňován určitý prvek. Může jít o motiv účasti, délku pobytu, organizaci, způsob dopravy apod. Nejčastěji se vychází z následujících kritérií (Toušek, 2008, str. 307 – 309):

- Podle místa realizace - rozlišujeme domácí a zahraniční cestovní ruch, z hlediska vztahu k ekonomice lze také vymezit příjezdový a výjezdový cestovní ruch.
- Podle způsobu účasti a formy úhrady nákladů – zde řadíme volný cestovní ruch, kdy si všechny náklady účastníci hradí ze svých příjmů a o místě rozhodují sami a vázaný cestovní ruch, kdy úhrada účastníka je plně hrazena nebo doplňována ze společných fondů⁴.
- Podle způsobu a organizace zabezpečení služeb – neorganizovaný cestovní ruch (vše potřebné si účastník cestovního ruchu zajišťuje sám) a organizovaný cestovní ruch (cestu i pobyt zajišťuje určitá organizace). Někdy se vyčleňuje ještě cestovní ruch mimo veřejné formy (není potřeba organizovat ubytování ani žádné jiné služby⁵).
- Podle velikosti skupiny – rozlišujeme skupinový (hromadný) a individuální cestovní ruch.
- Podle délky účasti - zde řadíme krátkodobý a dlouhodobý cestovní ruch. Rozdíl mezi nimi je stanoven délkou pobytu kratší či delší než tři dny.
- Podle časového rytmu a rozložení během roku – podle časového rytmu lze cestovní ruch třídit na každodenní, víkendový, týdenní a dlouhodobější. Podle rozložení během roku lze cestovní ruch členit na sezónní a celoroční.

V praktickém životě se však formy a druhy cestovního ruchu prolínají. Neshody o tom, co zařadit mezi druhy cestovního ruchu a formy cestovního ruchu panují i mezi jednotlivými autory. Vzhledem k této nejednotnosti je v současné době v teorii turismu upouštěno od členění cestovního ruchu podle forem a druhů a je uplatňováno společné kritérium typu cestovního ruchu, jako vyjádření jeho jevové formy, které umožní blíže charakterizovat účastníka cestovního ruchu z hlediska jeho motivace k účasti, charakterizovat způsob realizace cestovního ruchu i účinky, které cestovní ruch pro společnost i jednotlivce přináší (Attl, 2004, str. 16).

⁴ Jedná se například o lázeňské léčení hrazené ze zdravotního pojištění.

⁵ Jedná se o chatáře a chalupáře nebo o turisty ubytované u příbuzných a známých.

Můžeme rozlišit následující typy cestovního ruchu (Attl, 2004 str. 16 – 26):

- Typy cestovního ruchu podle motivace k účasti na turismu – sem řadíme rekreační cestovní ruch, kulturně poznávací cestovní ruch, zdravotně orientovaný cestovní ruch, cestovní ruch se společenskými motivy, sportovně orientovaný cestovní ruch, dobrodružný turismus, lovecký a rybolovný turismus, cestovní ruch s profesní motivací a specificky orientovaný cestovní ruch.
- Typy cestovního ruchu podle místa realizace – jde o členění podle území, ve kterém se cestovní ruch realizuje (domácí a zahraniční cestovní ruch).
- Typy cestovního ruchu podle délky pobytu - krátkodobý a dlouhodobý cestovní ruch.
- Typy cestovního ruchu dle počtu účastníků – individuální a kolektivní. Kolektivní můžeme dále rozlišit na skupinový, klubový, masový a rodinný.
- Typy podle věku účastníků – můžeme členit na cestovní ruch dětí, rodin s dětmi, mládeže, osob v produktivním věku a seniorů.
- Typy podle způsobu zabezpečení cesty – organizovaný a neorganizovaný.
- Typy podle způsobu financování – komerční (účastník si hradí náklady sám) a sociální (část nákladů je hrazena z jiných zdrojů).
- Typy podle charakteru místa pobytu – podle tohoto kritéria se rozlišuje městský a venkovský turismus, turismus ve střediscích cestovního ruchu a lázeňský turismus.
- Typy podle ročního období – letní, zimní, sezónní a mimosezónní turismus.
- Typy podle vlivu na životní prostředí – rozlišuje se tvrdý turismus, který nebere ohled na svůj vliv na environmentální, sociální a kulturní vnější prostředí a měkký turismus, který se snaží chovat šetrně k životnímu prostředí.

5.3.4 PŘEDPOKLADY ROZVOJE CESTOVNÍHO RUCHU

Vznik cestovního ruchu je předurčován určitým stupněm vývoje lidské společnosti a stupněm hospodářské a sociální vyspělosti. Potřebuje ke svému vzniku splnění určitých předpokladů a to nejen ekonomických ale i sociálních.

Předpoklady, které ovlivňují existenci a rozvoj cestovního ruchu se obvykle člení na (Gehinová, 2008, str. 8):

1. Lokalizační předpoklady: vytvářejí podmínky, určují místo výskytu cestovního ruchu v krajině, ovlivňují funkční využití oblasti či centra cestovního ruchu. Člení se na přírodní a kulturně-historické předpoklady a atraktivitu.
2. Realizační předpoklady: umožňují faktickou realizaci cestovního ruchu. Tvoří je dopravní předpoklady a materiálně-technické předpoklady⁶.
3. Selektivní předpoklady: stimulují vznik cestovního ruchu. Můžeme je rozlišit na objektivní a subjektivní faktory. K objektivním faktorům patří politická situace, životní úroveň, růst volného času, demografická struktura obyvatelstva a růst urbanizace⁷. K subjektivním faktorům patří kulturní úroveň obyvatelstva, reklama a propagace a módnost určitých lokalit, exotika nabídky a její atraktivnost.

5.3.5 PARTNERSTVÍ PRO CESTOVNÍ RUCH

Cestovní ruch je charakteristický svou mnohoovětvovostí. Na vytváření podmínek, předpokladů a vlastní realizaci cestovního ruchu se podílí řada odvětví, což klade vysoké nároky na koordinovanost a vzájemné pochopení všech zainteresovaných. Patří sem poskytovatelé služeb a také úřady, které stanovují závazné podmínky pro vývoj cestovního ruchu v dané oblasti.

Partnerství je pro cestovní ruch velmi důležité. Obvykle je chápáno pouze jako dvoustranný vztah mezi místní správou a místními podnikateli. Ale je potřeba, aby bylo rozšířeno také o místní obyvatele. Michal Foret zdůrazňuje, že zapojení občanů do projednávání rozvojových aktivit je velmi důležité. Avšak aby se občané mohli zapojit a přispět svými názory do plánů veřejné správy, musí tyto plány nejprve znát. Město, které chce uspět v oblasti cestovního ruchu, musí být příjemné a pohodlné nejdříve pro místní obyvatele. Takové město musí umět posilovat partnerství domácích obyvatel a podnikatelů prostřednictvím společně sdílených vizí (Foret, 2001).

Cestovní ruch má pro město velký ekonomický význam. Zvyšuje zaměstnanost, vytváří nové pracovní příležitosti, podporuje investiční aktivity a také přispívá

⁶ Materiálně-technické předpoklady zahrnují ubytovací, stravovací, sportovní, kulturní a jiná zařízení uspokojující potřeby účastníků cestovního ruchu.

⁷ Největší města mají největší poptávku po cestovním ruchu a kvalitě životního prostředí.

k vyrovnaní platební bilance státu. Cestovní ruch je pro obec významný nejen v oblasti ekonomiky, ale má také značný komunikační význam (Foret, 2001, str. 48):

- Druhotným produktem propagace cestovního ruchu je budování image města v očích návštěvníků i domácích obyvatel. Dobře připravená propagace území, znalost jeho silných stránek a posilování vědomí o málo známých a zajímavých skutečnostech neprospívá jenom cestovnímu ruchu. Image by měla stavět na přírodních a historických zvláštностech, ale v současné době by měl především vycházet z vědomostního, inovačního a myšlenkového potenciálu území.
- Cestovní ruch pomáhá oslovení potenciálních investorů prostřednictvím místních památek, událostí a kulturních hodnot, činí z těchto hodnot významné nástroje hospodářského rozvoje a tím je vlastně ekonomicky zhodnocuje.
- Cestovní ruch pomáhá oslovit potenciální zákazníky či spolupracovníky místních subjektů a napomáhá realizaci a prosazení rozvojových aktivit a projektů.

Města, která chtějí obstát na trhu nabídky turistických atraktivit a v konkurenci při získávání nejrůznějších investic či grantů by se měla spojit a prezentovat svoji nabídku a potřeby společně.

6. ZÁKLADNÍ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ

V této kapitole je nastíněna fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika města Kroměříž.

6.1 POLOHA MĚSTA

Město Kroměříž leží v jižní části Hornomoravského úvalu na pravém břehu řeky Moravy. Příznivé klimatické podmínky umožnily osídlení tohoto území již v době kamenné. Je jedním z nejstarších měst na Moravě. Dnes tvoří významné centrum Hané, která právě v oblasti Kroměřížska přechází nevýraznou pahorkatinou v Chřiby a Hostýnské vrchy.

Současná Kroměříž obsahuje plochu 5 560 hektarů. Z toho město samotné je vystavěno na 1 770 hektarech, ostatní plochu tvoří jeho předměstské části, dřívější okolní zemědělské vsi Vážany, Kotojedy, Bílany, Těšnovice, Trávník, Miňůvky, Postoupky, Hradisko, Drahlov a Zlámanka. Zastavěná plocha samotného města představuje 11 procent celkové výměry katastru. Výrazný podíl připadá městské zeleni, která dává Kroměříži spolu s historickou i novodobou zástavbou ráz vyváženého životního prostředí, účelově a esteticky kvalitního.

Kroměříž leží v západní části Zlínského kraje a sousedí na západě s Jihomoravským krajem a na severozápadě a severu s Olomouckým krajem. Na východě jsou jeho sousedy správní obvody Zlínského kraje Holešov a Otrokovice, na jihu sousedí se správním obvodem Uherské Hradiště.

Kroměříž je okresním městem ve Zlínském kraji a také obcí s rozšířenou působností a pověřeným obecním úřadem. Okres Kroměříž se skládá ze 79 obcí a obvod obcí s rozšířenou působností ze 46 obcí.

Na území Zlínského kraje jsou schváleny zásady územního rozvoje Zlínského kraje. Kroměříž náleží k rozvojové ose republikového významu OS 5 (Katowice – Ostrava – Břeclav – Vídeň).

6.2. FYZICKO-GEOGRAFICKÁ MĚSTA KROMĚŘÍŽ

CHARAKTERISTIKA

Z hlediska geomorfologické klasifikace náleží město k Západním Karpatům, subprovincii Vněkarpatské sníženiny, k celku Hornomoravský úval. V této rovinaté oblasti se nachází samotné město.

Z geologického hlediska je území Kroměříže tvořeno převážně čtvrtohorními usazenými horninami, jako jsou hlíny, spraše, štěrky a písky. Západní část města je tvořena říčními a nivními sedimenty. Nivní sedimenty v oblasti Horních Zahrad pochází z velkých povodní. Nivní sedimenty v oblastech Miňůvky, Hráza, Trávník a Dolní Zahrady byly inundovány za vyšších vodních stavů. Na svazích kopce Barbořina se nachází kamenitý až hlinito-kamenitý sediment. Na východním okraji kopce pak spraše a sprašové hlíny, které se táhnou směrem k jihu k Vážanům. Převážná část zastavěného města je tvořena zejména jílovcí a pískovci.

Městem Kroměříž protéká řeka Morava. Poblíž obce Bezměrov kousek od Kroměříže se do řeky Moravy vtéká v nadmořské výšce 190 m. n. m. řeka Haná. Poloha města v blízkosti řeky Moravy s sebou nese riziko výskytu povodní. V letech 1880 – 1907 došlo ve městě k mnoha ničivým záplavám. Proto byla ve městě realizována rozsáhlá protipovodňová opatření. Byl napřímen tok řeky a kolem řeky byl vybudován systém ochranných hrází. I přes tato opatření byla při povodních v roce 1997 zaplavena část města. Podle zpráv Českého hydrometeorologického úřadu městem prošla třistaletá voda. Další větší povodně byly v roce 2006 a 2010. Průměrný roční průtok činí $51,3 \text{ m}^3\text{s}^{-1}$.

Kvalita povrchových a podzemních vod je plošně snižována zejména vlivem smyvu půdních částic a průsaků nežádoucích chemických látek z pozemků orné půdy a řádně nezabezpečených hnojišť. Vodní toky jsou různou mírou znečišťovány též komunálními odpadními vodami, které se do jejich koryt dostávají převážně prostřednictvím vybudované kanalizace, většinou přes čistírny odpadních vod, v některých případech však zaústěné přímo do toku.

Z hlediska klimatického spadá město do teplé oblasti, podoblasti mírně suché. Pro tuto oblast je typické dlouhé, velmi teplé a suché léto. Léto zde trvá 50 – 70 dnů. Průměrná teplota v létě se pohybuje v rozmezí 18 – 19°C. Přechodné období je velmi krátké s teplým jarem a podzimem. Zima je krátká a mírně teplá a suchá. Průměrná teplota v zimě je -2 - -3°C. Roční průměrný úhrn srážek činí 600 mm. Je to oblast vhodná pro pěstování našich plodin s největšími nároky na teplo.

Na území regionu se vyskytují tři krajinné typy. Od řeky Moravy na východ je to středomoravská niva s intenzivně využívanou zemědělskou půdou a s rozsáhlými komplexy lužních lesů. Na západ od řeky Moravy je to pahorkatina Haná, také využívaná zemědělsky, je však pestřejší díky terénní členitosti, má větší podíl trvalých travních porostů a lesů a má relativně četné chráněné lesní i lesostepní biotopy. Na jihu pak zasahují do regionu Chřiby, výrazné, převážně lesnaté pohoří s řídkým osídlením.

Na Kroměřížsku jsou zastoupeny oba druhy lesů, jehličnaté i listnaté. Z jehličnatých dřevin na Kroměřížsku převažuje smrk (20,5%), modřín (7,2%) a borovice (3,7%). Z listnatých dřevin pak buk (17%), dub (13,9%) a habr (4,6%). Celkově na Kroměřížsku převažuje podíl listnatých lesů.

6.3 SOCIOEKONOMICKÁ CHARAKTERISTIKA MĚSTA KROMĚŘÍŽ

Stav obyvatelstva odráží prosperitu města a je také jedním z faktorů, který může ovlivnit jeho další ekonomický růst. K 31. 12. 2010 žilo v Kroměříži 29 191 obyvatel, z toho 15 350 (52,6%) žen a 13 841 (47,4%) mužů. V posledních letech počet obyvatel města mírně roste, což může být způsobeno zvýšenou porodností populačně silných ročníků.

Tab. č. 1: Věkové složení obyvatelstva podle pohlaví a věku ke dni 31. 12. 2011

Věková skupina	Muži	Ženy	Obě pohlaví
0-14	1967	1815	3782
15-64	9991	10350	20341
65 +	1883	3185	5068

Zdroj: : Informační portál Českého statistického úřadu, Demografická ročenka města Kroměříž (2001 až 2010), [[http://www.ostrava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/\\$File/401811236.pdf](http://www.ostrava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/$File/401811236.pdf)], staženo dne 16-10-2011.

Nejméně obyvatel se vyskytuje v předproduktivním věku. Z toho plyne, že klesá počet nově narozených dětí a v delším časovém horizontu se bude počet obyvatel snižovat. Nízký počet obyvatel v dětské složce je dán záporným přirozeným přírůstkem a nejspíš také trendem nízké porodnosti v České Republice. Dochází zde ke stárnutí populace. V předproduktivním a produktivním věku je počet mužů a žen téměř vyrovnaný. V poproduktivním věku naopak výrazně převažují ženy, což je způsobeno tím, že muži se dožívají nižšího věku. Na vyšší počet žen v poproduktivním věku poukazuje i index stárí, který vyjadřuje kolik je v populaci obyvatel ve věku 60 let a více na 100 dětí ve věku 0-14 let. U žen je index stárí výrazně vyšší (175,5) než u mužů

(95,7). Celkový index stáří v Kroměříži je 134. Průměrný věk obyvatel je 40,1 u mužů a 44,2 u žen.

Tab. č. 2: Bilance obyvatelstva města Kroměříž v letech 2000 - 2010

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Narození	217	244	223	222	239	244	273	304	273	290	286
Zemřelí	313	324	304	349	306	334	310	332	336	331	286
Přistěhovalí	731	549	582	627	540	629	592	695	598	541	606
Vystěhovalí	498	473	549	554	558	556	541	669	525	519	442
Migrační přírůstek	233	76	33	73	-18	73	51	26	73	22	164
Přirozený přírůstek	-96	-80	-81	-127	-67	-90	-37	-28	-63	-41	0
Celkový přírůstek	137	-4	-48	-54	-85	-17	14	-2	10	-19	164

Zdroj: Informační portál Českého statistického úřadu, Demografická ročenka města Kroměříž (2001 až 2010), [[http://www.ostrava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/\\$File/401811236.pdf](http://www.ostrava.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/$File/401811236.pdf)], staženo dne 16-10-2011.

Informační portál Českého statistického úřadu, Přehled pohybu obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji v roce 2010, [[http://www.zlin.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/950039AA03/\\$File/7240211156.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/950039AA03/$File/7240211156.pdf)], staženo dne 16-10-2011.

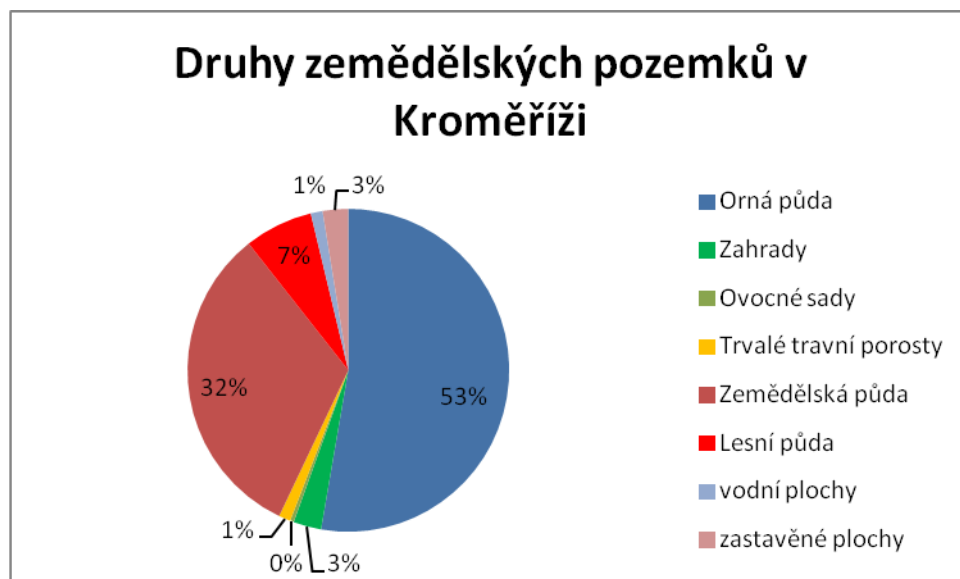
Přestože v posledních letech dochází ke zvyšující se porodnosti, tak přirozený přírůstek je záporný. Jen v loňském roce pak dosáhl nulové hodnoty. Celkový přírůstek byl v roce 2010 nejvyšší za posledních deset let.

V září roku 2011 dosáhla míra nezaměstnanosti v Kroměříži 9,8%, což je více než obecná míra nezaměstnanosti v České republice, která činí 6,8%. Okres Kroměříž má v současné době nejvyšší nezaměstnanost ve Zlínském kraji (10,1%).

Průmyslová zóna se v Kroměříži soustředí mimo střed města a mimo obytné zóny, a to především na levý břeh řeky Moravy. Kroměříž není možno zařadit mezi průmyslová města. Mezi nejvýznamnější průmyslové odvětví v Kroměříži náleží průmysl elektrotechnický a potravinářský. V současnosti dochází ve městě k prudkému rozvoji živnostenského podnikání. Ekonomický profil města je tvořen velkými firmami. Mezi největší zaměstnavatele patří Magneton a.s. (výroba elektropříslušenství pro automobilový průmysl), Psychiatrická léčebna v Kroměříži, Kroměřížská nemocnice a.s., Plastika a.s. (průmyslové zpracování plastů), Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s. a Město Kroměříž. Velký počet obyvatel je také zaměstnán ve školách a školských zařízeních zřizovaných městem Kroměříž.

V krajině Kroměříže převažuje zemědělské využití, s dominující produkcí kulturních plodin na orné půdě.

Graf č. 1: Druhy zemědělských pozemků v Kroměříži

Zdroj: Informační portál Českého statistického úřadu, Vybrané statistické údaje za obec Kroměříž, [http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrd=Zobrazit+tabulku%20&go_zobraz=1&pro_1_154=588296&cislatab=MOS+ZV01&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp], staženo dne 22-10-2011.

Kroměříž je považována za město škol. Střední školy mají v Kroměříži skutečně bohatou tradici. Vysoká úroveň školství byla jedním z prvků, které charakterizovaly Kroměříž již od raného novověku. Do poloviny 19. století bylo vzdělávání v Kroměříži pod vlivem školského řádu piaristů. Na zdejší koleji působily takové osobnosti jako Gelasius Dobner, Adolf Pilař, František Adolf Moravec a další. Počátkem 70. let 19. století vliv Piaristů na vzdělávání skončil. Jejich školy převzalo do svých rukou město. Arcibiskupské gymnázium, německé gymnázium a německá reálka poskytovaly jedinou možnost středoškolského vzdělání. Až v roce 1882 se podařilo kroměřížským měšťanům založit první českou školu – gymnázium. Hospodářská jednota záhlinicko-kvasická se v roce 1875 zasloužila o založení vlastní rolnické školy a později také o založení školy hospodyňské a mlékařské. V 90. letech 19. století byl založen učitelský ústav a česká reálka. Od počátku 20. století byly zakládány další odborné školy.

V současnosti v Kroměříži funguje sedm základních škol, deset mateřských škol, šest speciálních škol, dvě základní umělecké školy a dvanáct středních škol. Ke Klasickým středním školám náleží Gymnázium Kroměříž a Arcibiskupské gymnázium

Kroměříž, které patří ke katolickým církevním školám s důrazem na vyučování v křesťanském duchu. V Kroměříži sídlí také významná škola celostátního významu, Justiční akademie. Je jediná svého typu v České Republice, která jako účelové zařízení Ministerstva spravedlnosti zabezpečuje vzdělávání a výchovu budoucích vyšších úředníků a další vzdělávání odborného aparátu soudů a státních zastupitelství. V září 2009 zde byla slavnostně otevřena pobočka Evropského polytechnického institutu, která sídlí v renovovaných prostorech bývalých Žižkových kasáren na Hanáckém náměstí. Svou pobočku zde má také Fakulta technologická Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně.

Tab. č. 3: Přehled středních škol v Kroměříži

Střední škola	Střední škola
Arcibiskupské gymnázium Kroměříž	Střední odborné učiliště nábytkářské Koryna
Gymnázium Kroměříž	Střední škola podnikatelská a Vyšší odborná škola
Konzervatoř P. J. Vejvanovského	Střední zdravotnická škola Kroměříž
Obchodní akademie Kroměříž	Tauferova střední odborná škola veterinární Kroměříž
SŠ - Centrum odborné přípravy technické Kroměříž	VOŠ pedagogická a sociální a Střední pedagogická škola Kroměříž
Střední škola hotelová a služeb, Kroměříž	VOŠ potravinářská a Střední průmyslová škola mlékárenská Kroměříž

Zdroj: Webové stránky města Kroměříž, [<http://www.mesto-kromeriz.cz/mistatyp.asp?typ=%2075&modul=obcan&map=114>], staženo dne 21-10-2011.

Zdravotní péče je v Kroměříži zajišťována Kroměřížskou nemocnicí, Psychiatrickou léčebnou v Kroměříži a Zdravotnickou záchrannou službou Zlínského kraje. Většina ordinací lékařů, včetně lékáren, spadá do soukromého sektoru. Nachází se zde celkem 9 lékáren.

7. VLIV VÝZNAMNÝCH FENOMENŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ

V následující kapitole se budu zabývat fenomény, které mají vliv na image města Kroměříž. Kroměříž je městem, které prošlo dlouhým historickým vývojem a historická atmosféra i tradice města jsou zde stále patrné. Kroměříž je místem, kam každý rok míří spousta návštěvníků za historií a kulturou. Proto považuji cestovní ruch a služby s ním spojené za další z faktorů, které se na image města Kroměříž podílí.

7.1 VLIV VÝZNAMNÝCH HISTORICKÝCH UDÁLOSTÍ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ

O osídlení Kroměříže již v pravěku svědčí nálezy kamenné štípané industrie, kosterní pozůstatky vyhynulé zvířeny získané těžbou z místních šterkovišť a hliníků na obvodu města. Hlavní příčinou, proč se právě v těchto místech člověk usadil již v pravěku, byla existence křižovatky pravěkých cest na trase prastaré jantarové stezky a zejména brody přes řeku Moravu. Slovanské osídlení datované do období 6. – 10. století je doloženo na jihovýchodním okraji města. Osídlení v průběhu 11. a 12. století se soustředilo severněji na okraje a svahy terasy mezi tok řeky Moravy a starou kupeckou cestu klesající mírným obloukem k brodům. V jejich blízkosti vznikl knížecí, posléze biskupský dvorec jako základ pro vznik tržní vsi.

První zmínka o Kroměříži pochází z roku 1110, kdy byla jako osada prodána za 300 hřiven stříbra olomouckým úředním knížetem Ottou II. Černým biskupovi Janu, zvanému Břichatý. Díky své výhodné poloze se brzy stala centrem biskupského panství. Kroměříž se stala správním centrem lenního uspořádání olomouckého biskupství. Ve 12. století se dostala osada pod zkomoleným názvem Krome-sir na jedno z nejstarších mapových vyobrazení Moravy, které vytvořil arabský kupec a cestovatel Ídrísí na mapě z roku 1154 a název odvodil od keltského „zvláště významný“.

V letech 1241 a 1253 došlo k tatarskému a kumánskému vpádu na Moravu. V té době ještě nechráněná nebo jen lehce opevněná osada byla zničena. Tragické události spojené s úbytkem obyvatel vyvolaly potřebu nové lokace, včetně příchodu kolonistů. Díla se ujal mezi lety 1256 a 1262 olomoucký biskup Bruno ze Schauenberka. Za jeho působení získalo centrum Kroměříže svůj nynější půdorys. Došlo k spojení tržního centra s pravidelným tržištěm a uliční osnovou. Ke starší osadě přičlenil novou a střední část města se čtvercovým náměstím. Město dal obehnat hradbami se třemi bránami: Vodní (Moravskou), Kovářskou a Mlýnskou. Město, zbudované Brunem ze Schauenberku, mělo zhruba tvar nepravidelného oválu, na severu proti řece Moravě zarovnaného, s delší osou položenou od západu k východu (Jůza, 1963, str. 12). V této době byla započata stavba chrámu sv. Mořice. Při něm biskup zřídil kolegiální kapitolu s proboštstvím v čele. Město se uvnitř hradeb rozvinulo v centrum obchodu a řemesel, od roku 1290 mělo své městské právo, dva týdenní trhy, dva jarmarky, právo mílové, mýtní a pivovářečné.

Na dílo Bruna za Schauenberka navázal jeho nástupce Dětrich z Hradce. Ten povýšil Kroměříž na město. Udělil městu také významná práva hospodářská, díky nimž se zde soustřeďoval celý oblastní obchod. Hospodářský život dostal další impuls roku 1322 privilegiem Jana Lucemburského, kterým bylo biskupům uděleno právo držet si ve městě Židy. Zdejší židovské obci, tehdy nejpočetnější na Moravě, byla vykázána oblast pod kostelem Panny Marie. Roku 1411 potvrdil král Václav IV. městu výsady a rozmnožil je mílovým právem pro výrobky všech řemesel. Brzy však město zasáhly husitské války, které se projevíly neustálými změnami držitelů města. Nejistota skončila až po roce 1500, kdy Kroměříž vyplatil z uherských rukou olomoucký biskup Stanislav Thurzo. Od té doby se začala pozice města jako správního centra opět upevňovat.

Nový biskup František kardinál z Ditrichštejna uvedl roku 1606 do města františkány a zdejším Židům vlastním 21 domů, školu, špitál a synagogu upravil právní poměry. Také zřídil v Kroměříži mincovnu. Město mělo vlastní samosprávu, městský soud i kata a řemeslný život zde bujel.

Tricetiletá válka byla pro Kroměříž pohromou. Jako černý den do dějin města Kroměříže se zapsal 26. červen 1643. Švédské oddíly pod vedením generála Torstenssona pobořily děly hradby, vnikly do města, vraždily a drancovaly. Z původních 244 domů zbylo jen sedm desítek nouzově vyspravených příbytků. K úpadku města přispěl roku 1645 i mor a roku 1656 velký požár.

Zničení staré Kroměříže roku 1643 lze považovat za mezník ve stavebních dějinách města. Až do šedesátých let 17. století se nemohla Kroměříž vzpamatovat z válečné zkázy. Obrat nastal, až když se biskupem stal Karel hrabě Lichtenštejn-Kastelkorn. Byl toho názoru, že jeho rezidenční město musí mít knížecí vzhled. Zřídil v Kroměříži stavební úřad, který nedohlížel jen na biskupovi podniky, ale nutil i měšťanstvo k obnově budov a zařízení (Jůza, 1963, str. 36-37). Biskup začal ve městě stavět a rekonstruovat. Přebudoval zámek a zasloužil se o jeho skvělou obrazárnu a knihovnu. Za městem nechal biskup vybudovat libosad, tzv. Květnou zahradu. Karel z Lichtenštejna uvedl roku 1687 do Kroměříže mnišský řád piaristů (Jůza, 1963, str. 39). Založením piaristického gymnázia přispěl k šíření vzdělanosti nejen na Kroměřížsku. K Lichtenštejnovu dvoru náležel i trubač, skladatel a biskupský kapelník Pavel Josef Vejvanovský. Za Lichtenštejna byla také založena rozlehlá budova vrchnostenské sýpky (Jůza, 1963, str. 39). Konsolidované poměry ve městě a stabilizovaná hospodářská základna biskupského dvora dovolily zejména v první polovině 18. století dovést výstavbu Kroměříže a jejích dominant (Jůza, 1963, str. 58).

Roku 1742 byla Kroměříž po dobu celých deseti týdnů obsazena pruskou armádou. Posádka, rozložená po domech, obyvatelstvo týrala. Kroměřížská židovská obec byla vzata pruským velitelem ve zvláštní ochranu a byla proto po odtáhnutí Prusů vypleněna. Pogrom si vyžádal několik lidských životů. Podruhé byla Kroměříž Prusy obsazena jen krátce a to v květnu roku 1758 (Jůza, 1963, str. 59). V roce 1777 se pak Kroměříž skrze povýšení olomouckého biskupství stala rezidencí arcibiskupů.

Počátkem 19. století, po bitvě tří císařů u Slavkova, se v Kroměříži objevilo francouzské vojsko, které bylo však brzy vystřídáno rakouským vojskem, pro které zde byly zřízeny epidemické špitály. Prvním projevem průmyslové revoluce v Kroměříži bylo roku 1811 založení manufaktury na sukno, která však neměla dlouhého trvání. S arcibiskupem Ferdinandem Chotkem dorazil do města nový stavební ruch. Byla upravena Podzámecká zahrada a také došlo k praktickému propojení zámku s městem. Další arcibiskup Maxmilián Josef Sommerau-Beck rozšířil plochu Podzámecké zahrady, nechal opravit požárem zničený chrám sv. Mořice, zavedl do Kroměříže pramen čerstvé vody a nechal zřídit za městem i vzorové chlévy (tzv. Maxův dvůr).

V revoluční době se stala Kroměříž památnou zasedáním rakouského ústavodárného sněmu, jenž sem byl přeložen po povstání ve Vídni a zasedal zde poprvé 22. listopadu 1848. Byl však již 7. března 1849 rozpuštěn. Základy nového Rakouska nebyly položeny. I když byl sněm rozpuštěn, přítomnost českých politiků – například Františka Palackého, Františka Ladislava Riegra, Karla Havlíčka Borovského, Josefa Kajetána Tyla, povzbudila obrozenecké snahy i národnostní povědomí obyvatel města a okolí. Radnice zůstala ovšem i po sněmu v rukou malé německé menšiny a teprve roku 1883 bylo zavedeno obecní zastupitelstvo česko-německé a roku 1886 české. Roku 1870 dostalo také město autonomní statut a bylo tím postaveno na úroveň Brna, Olomouce, Znojma a Jihlavy (Jůza, 1963, str. 80).

Stavebně se Kroměříž po polovině 19. století zbavovala středověkých zařízení, městských bran a brzy na to i hradeb. Průmyslové a obchodní liberální období zasáhlo do úprav měšťanských domů (Jůza, 1963, str. 80). V tomto období vznikla řada významných budov – např. Justiční škola, České gymnázium, Pedagogická škola, Mlékařská škola, Veterinární škola a budovy institucí – Okresní soud, nemocnice a Psychiatrická léčebna. Nové sebevědomí města se projevilo také přestavbou radnice, která dostala druhé patro a celkovou úpravu fasády v klasicizujícím stylu (Jůza, 1963, str. 80). Město se spojilo s předměstími Novosady, Štěchovice, Oskol.

Další vývoj města ovlivnilo průmyslové podnikání. Nepříznivý dopad na město měl odklon hlavní železniční trati z Břeclavi do Přerova a Ostravy, železnice byla

vybudována stranou od Kroměříže. Po roce 1918 a vzniku Československé republiky se zrychlil rozvoj průmyslové výroby, některé novostavby však zasáhly i historické jádro města.

Město se pozvolna technicky zařizovalo: upravovalo komunikace, zřídilo kanalizaci, osvětlení a vodovod. Historické stavby byly svým způsobem udržovány, ale společenský život ve městě vyžadoval nová střediska a kladl nároky na rozvoj škol, osvěty, zdravotnictví (Jůza, 1963, str. 81). Po roce 1945 vznikla sídliště Slovan, Bělidla, Zachar, Barbořina a nové budovy škol, zdravotních zařízení, domovů důchodců a sociální péče, úřadů, kulturní dům, knihovna Kroměřížska a další.

Zájem o zachování historického jádra města našel podporu ve vyhlášení Kroměříže městskou památkovou rezervací v roce 1978. Renovované byly nejvýznamnější kulturní památky a prostory, uskutečnila se velkorysá rekonstrukce Květné zahrady. Tím byly dány předpoklady pro kulturní a společenské poslání souboru historických staveb. V roce 1995 byl pak komplex tvořený Arcibiskupským zámkem, Květnou a Podzámeckou zahradou vyhlášen národní kulturní památkou České republiky a v roce 1998 pak zapsán na listinu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO.

7.2 VLIV FENOMÉNU CESTOVNÍHO RUCHU NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ

Nejvýznamnější vliv na cestovní ruch v Kroměříži má kulturně-památková hodnota města Kroměříž, a to zejména díky stále vysoké návštěvnosti Arcibiskupského zámku, Podzámecké zahrady a Květné zahrady.

7.2.1 VLIV LOKALIZAČNÍCH FAKTORŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ

Atraktivita území pro cestovní ruch je tím vyšší, čím více se liší od jiných území svou jedinečností. Lokalizační podmínky, tj. přírodní a kulturně-historické předpoklady, vytváří přirozený potenciál území z hlediska cestovního ruchu.

Přírodní předpoklady mající vliv na cestovní ruch v městě Kroměříž

Hodnocení přírodních předpokladů pro rozvoj cestovního ruchu je jedním z nezbytných předpokladů pro stanovení turistického významu obcí a regionů z pohledu jejich skutečného turisticko-rekreačního využití. Přírodní podmínky jsou rozhodujícím lokalizačním faktorem většiny aktivit cestovního ruchu. Hlavní význam pro určení

funkčního využití mají reliéf, klima, hydrologické a biogeografické poměry (Atlas cestovního ruchu České republiky, 2006, str. 10).

Povrchové tvary reliéfu umožňují různorodé funkční využití pro rekreaci a cestovní ruch. Rovinatý terén území Kroměříže i jeho regionu vytváří vhodné předpoklady pro rozvoj cykloturistiky. Cyklistická doprava je fenomén, kterému je v poslední době věnována velká pozornost vzhledem k jeho významu a atraktivitě v rámci cestovního ruchu a vzhledem k jeho rozvojovému potenciálu.

Nosnými trasami jsou cyklostezky vedené podél řeky Moravy, podél silnice I/47 do Hulína a ve směru na sever s vazbou na silnici II/435 do Chropyně a další trasa je vedena přes centrum po ulicích Tovačovského a 1. máje na silnici II/432 ve směru Zdounky – Koryčany. Trasy jsou součástí regionálních cyklostezek a jsou doplněny sítí místních tras. Povrch cyklotras je tvořen povětšinou asfaltem. Cyklotrasy vedou převážně po komunikacích II. a III. třídy.

Cyklostezky jsou intenzivně využívány nejen návštěvníky města, ale také místními obyvateli. Město Kroměříž podporuje výstavbu cyklostezek a plánuje další cyklostezky i do budoucna. V roce 2008 byla ukončena výstavba cyklostezky o délce 980 metrů s trasou ulice Za Oskolí – letiště. Následujícího roku byla zahájena výstavba 5,19 km dlouhé „Cyklostezky podél Baťova kanálu – úsek Kroměříž, Střížovice, Kvasice“. Uvedené cyklostezky jsou součástí dálkové cyklotrasy č. 47, tzv. Moravské stezky⁸, která je součástí mezinárodní cyklotrasy Euro Velo – No 9. Gdaňsk – Vídeň. Cyklostezka podél Baťova kanálu je jednou z priorit Zlínského kraje, protože stávající mezinárodní cyklotrasa „Moravská stezka“ vede po intenzivně namáhané komunikaci II/367, která nedokáže dostatečně uspokojit požadavky automobilové dopravy a poptávky po přepravě cyklistů, proto zde dochází často k dopravním nehodám (www.mesto-kromeriz.cz).

Kromě cyklotrasy č. 47 vedou přes Kroměříž další čtyři cyklotrasy: cyklotrasa č. 5012 Kroměříž – Koryčany (30 km), cyklotrasa č. 5020 Kroměříž – Kostelany (11 km), cyklotrasa č. 5033 Kroměříž – Hustopeče nad Bečvou (51 km) a cyklotrasa č. 5014 Staré Město – Trávník, Kroměříž (24 km). Kroměříž a stejně tak celý mikroregion Kroměřížska je regionálními trasami č. 5012, 5020 a 5014 napojeno na dálkovou cyklotrasu Jihlava – Český Těšín.

⁸ Moravská stezka je dlouhá 293 km a je vedena po trase: Mikulovice – Nová Ves – Písečná – Jeseník – Ostružná – Branná – Hanušovice – Bludov – Mohelnice – Nové Mlýny – Litovel – Olomouc – Dub nad Moravou – Věrovany – Tovačov – Kroměříž – Hodonín – Mikulčice – Lanžhot – Břeclav.

Pro podporu cestovního ruchu v oblasti byla vydána cykloturistická mapa „Kroměřížsko“, kde jsou vyznačeny vybrané okruhy cyklotras.

Rostlinstvo má z hlediska cestovního ruchu rovněž velkou roli, protože dotváří celkový charakter krajiny. Okolní krajinu Kroměříže tvoří lužní lesy a roviny východní Hané, protkané celou řadou menších říček a vodních ploch. Přírodní jedinečnost tohoto území byla důvodem pro vyhlášení některých lokalit za národní přírodní památky a vybudování řady naučných stezek.

Naučné stezky, stejně jako turistické stezky, jsou jedním z významných nástrojů k udržování a podpoře návštěvnosti území. Naučné stezky bývají v terénu zpravidla značeny v místech výskytu mimořádných přírodních i socioekonomických zajímavostí. Za jejich základní cíl lze považovat zvýšení atraktivity takových míst prostřednictvím poskytnutí potřebných informací (Atlas cestovního ruchu České republiky, 2006, str. 66).

Přímo z Kroměříže vedou čtyři naučné stezky. Naučná stezka Hráza, dlouhá 2 km, vede po břehu bývalého štěrkoviště Hráza. Jednotlivá zastavení seznamují s biocentrem, obnovou nivních společenstev a mokřady, flórou a faunou vodního prostředí. Biocentrum Hráza slouží také k rekreaci místních obyvatel.

Na naučnou stezku Hráza navazuje biokoridor Zacharka (1 km). Stezka se zaměřuje na přírodovědné zajímavosti krajiny kolem potoka Zacharky. Podává informace o územním systému ekologické stability, historii působení člověka na krajinu, vysvětluje také co je biokoridor a biocentrum.

Nejdelší stezkou je naučná stezka Zámeček (5,5 km). Naučná stezka seznamuje s faunou a flórou krajiny lužních lesů, tůní a rybníků v nivě na soutoku řek Moravy a Rusavy. Jednotlivá zastavení pak informují o přírodním parku Záhlinické rybníky. Na jaře a na podzim lze u Záhlinických rybníků pozorovat obrovská hejna vodního ptactva.

Čtvrtou naučnou stezkou je Stonáč, která vede kolem přírodní rezervace stejného jména. Zaměřuje se na luční krajinu Hornomoravského úvalu u Kroměříže.

K nejvýznamnějším prvkům přírodního rekreačního potenciálu patří vodstvo. Kroměříž leží na řece Moravě, která je součástí Baťova kanálu. Délka Baťova kanálu (od Otrokovic do Sudoměřic) je v současnosti přibližně 60 kilometrů. Splavnost Kroměříže je umožněna pouze do Bělova, kde schází plavební komora potřebná k překonání jezu. Baťův kanál je v současné době využíván jako turistická vodní cesta.

Na území Kroměříže a v jeho blízkém okolí se nachází také několik menších přehrad, rybníků a bagráků. Většina těchto vodních ploch je využitelná k rekreaci.

Kulturně-historické předpoklady mající vliv na cestovní ruch v městě Kroměříž

Kulturní cestovní ruch je formou cestovního ruchu, jehož účastníci jsou motivováni především možností poznávání kulturního dědictví a kultury dané země. Cílem návštěvníků jsou kulturní atraktivity, zejména historické stavby. Umění a kultura jsou dominantní v lokalitách a městech s dlouhou kulturní historií (Gehinová, 2008, str. 19 - 20) a právě mezi tato města můžeme zařadit i město Kroměříž. Kulturně-historické památky jsou dokladem historického vývoje, způsobu života a prostředí společnosti od nejstarších dob až do současnosti. Ale atraktivitou nejsou jen samotné stavby, důležitou roli hraje také umělecká výzdoba a objekty výtvarného umění. Kroměříž se pyšní řadou jak světských tak i církevních památek.

Kroměříž byla vyhlášena nejkrásnějším historickým městem České Republiky za rok 1997 a komplex historických zahrad a Arcibiskupského zámku byl v prosinci 1998 zapsán do Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Od roku 1995 je komplex zahrad a zámku zapsán jako Národní kulturní památka v České republice. Kroměříž je také městskou památkovou rezervací, kromě historického jádra do ní spadá Arcibiskupský zámek s Podzámeckou zahradou, přiléhající zástavba v okolí ulic Chobot a na Sladovnách a tzv. Maxův dvůr a samozřejmě také Květná zahrada.

Jak jsem již zmínila, Kroměříž je městem se spoustou významných historických památek. Uvádím zde některé z nejvýznamnějších.

Arcibiskupský zámek

Zaujímá výjimečné postavení mezi předními moravskými památkami. Po celou dobu své existence byl majetkem olomouckých biskupů a arcibiskupů, kterým sloužil především jako letní rezidence. V roce 1950 byl zámek znárodněn. Po revoluci v roce 1989 byly však sbírky a všechn mobiliář navrácen Arcibiskupství olomouckému. Zámecký areál, spolu se zahradami, však již zůstal v majetku státu.

Dominantou zámku je 84 metrů vysoká věž, která umožňuje nádherný výhled do okolí. Zdejší Sněmovní sál patří patrně mezi nejkrásnější rokokové sály u nás. Dnešní název získal v roce 1848, kdy sem bylo z Vídně přeneseno zasedání Říšského sněmu. Knihovna zámku patří k nejcennějším historickým fondům v České Republice. Je v ní uchováno na devadesát tisíc svazků a hudební archiv s více než šesti tisíci barokními skladbami. Zámecká obrazárna má, po pražské Národní galerii, druhou nejvýznamnější

sbírku obrazů v České Republice. Nachází se zde díla od gotiky až po baroko. Nejvýznamnější je obraz benátského mistra Tiziana Vecellia, s názvem Apollo a Marsyas.

Zámecké interiéry jsou využívány organizátory koncertů, kongresů a filmových štábů.⁹

Podzámecká zahrada

Podzámecká zahrada byla původně vybudována jako zelinářská a květinová zahrada. Rozšíření zahrady v přírodně krajinářský celek mělo za následek zánik městského opevnění a zasypání příkopu oddělujícího zámek od města. Na konci 18. století začala zahrada postupně nabývat vzhled anglického parku. V podzámecké zahradě jsou uchovány původní stavby: Colloredova a Pompejanská kolonáda, Rybářský a Čínský pavilon, Chrámek přátelství a litinové můstky. V zahradě je také dochován kamenný stolec, u kterého malíř Max Švabinský¹⁰ nakreslil jeden ze svých autoportrétů.

V parku je vysázeno přes dvě stě druhů vzácných stromů z různých částí Evropy, Ameriky a Asie. Do ekosystému Podzámecké zahrady velmi silně zasáhla povodeň v roce 1997. Některé stromy podlehly ihned, jiné chřadly postupně. Od počátku roku 2001 zde probíhá projekt „Revitalizace zeleně v Podzámecké zahradě“¹¹, v jehož rámci má být vykáceno více jak dvě stě stromů a je v plánu výsadba více jak 320 nových dřevin. Je to první zásah od poloviny 19. století. (www.mesto-kromriz.cz).

Květná zahrada

Květná zahrada byla již v době svého vzniku proslulá spojením zahradní architektury se sochařstvím, malířstvím a uměleckým řemeslem. Výjimečnost Květné zahrady spočívá především ve skutečnosti, že si až do dnešní doby zachovala svou historickou podobu.

Architektonickou dominantou jsou dvě stavby. První z nich je rotunda, jejíž sochařská a malířská výzdoba čerpá náměty z antické mytologie. Zajímavostí v rotundě

⁹ Režisér Miloš Forman zde točil slavný film Amadeus.

¹⁰ Max Švabinský (1873 – 1962), významný malíř a grafik, se narodil v Kroměříži, patří mezi významné osobnosti města Kroměříž.

¹¹ Tento projekt vznikl ve spolupráci Národního památkového ústavu a Mendelovy univerzity v Brně, je financován z Operačního programu životního prostředí.

je Foucaltovo kyvadlo¹². Kyvadlo dokazuje otáčení Země kolem své osy a je jedním ze čtyř kyvadel tohoto druhu na světě. Druhou stavbou je 240 metrů dlouhá kolonáda, kde je umístěno 44 soch znázorňující postavy z antické historie a mytologie a na vnější římse 46 bust osobností antiky.

Kroměřížské kostely

Barokní kostel sv. Jana Křtitele se nachází na Masarykově náměstí. Kostel původně patřil johanitskému řádu, ale olomoucký biskup Lichtenstein jej věnoval řádu piaristů, které do Kroměříže uvedl v roce 1867. Kostel tvoří dominantu církevní architektury města.

Gotický kostel sv. Mořice na Stojanově náměstí byl založen v roce 1260 biskupem Brunem ze Schauenburgu. Pozoruhodnou řezbářskou prací jsou dochované bohatě zdobené rokokové chórové lavice.

Barokní kostel Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie se nachází na Riegrově náměstí. Kostel si dochoval raně středověké jádro věže. Současnou podobu získal v první polovině 18. století za biskupa Schrattenbacha.

K drobnějším církevním stavbám v Kroměříži, jež stojí za zmínku, patří Kaple sv. Cyrila a Metoděje v Psychiatrické léčebně, Kaple kláštera Kongregace sester svatého Kříže v ulici Koperníkova, Kaple kláštera Milosrdných sester sv. Vincence de Paul na Malém Valu a Pravoslavný kostel svatého Cyrila a Metoděje na Slovanském náměstí. Poslední ze jmenovaných kostelů byl postaven v letech 1946-1948 v byzantském stylu. Měl být upomínkou na rumunské osvoboditele města a na biskupa Gorazda¹³.

Kroměřížská náměstí

Kroměříž se pyšní také řadou náměstí. Nejvýznamnějším kroměřížským náměstím je Velké náměstí. Má podobu přibližně obdélného pravoúhelníku, jeho dispozice je typická pro náměstí nově založených kolonizačních měst. Původně bylo kolem celého náměstí vedeno podloubí, které bylo však koncem 19. století měněno na skladiště a kupecké krámky. V minulosti bylo Velké náměstí centrem společenského života a domy na něm patřily k nejvýznamnějším a nejvýstavnějším ve městě. Většina

¹² Kyvadlo bylo do rotundy nainstalováno počátkem 20. století kroměřížským fyzikem a astronomem Františkem Nábělkem.

¹³ Biskup Gorazd působil v Kroměříži a později v Praze, kde byl v roce 1942 popraven nacisty za ukrývání účastníků atentátu na Reinharda Heydricha.

domů si dodnes dochovala raně barokní fasády i typickou renesanční dispozici. Uprostřed náměstí stojí kašna, pod ní mariánský sloup zbudovaný po morové epidemii roku 1680. V severozápadním cípu náměstí je drobný památník Jana Milíče z Kroměříže¹⁴ zbudovaný u příležitosti 600. výročí jeho smrti.

Sněmovní náměstí připomíná svým názvem jednání poslanců ústavodárného říšského sněmu v prostorách zámku v letech 1848/49. Nachází se zde komplex Arcibiskupského zámku a k němu přiléhající Podzámecké zahrady a také poslední dochovaná městská brána, tzv. Mlýnská brána.

Podle olomouckého biskupa Antonína Jaroslava Stojana je pojmenováno Stojanovo náměstí, nacházející se v jedné z nejstarších částí města. Nachází se zde kostel sv. Mořice, budova probošství a pozdně barokní domy kanovníků a vikářů.

K nejvýstavnějším částem města patří Masarykovo náměstí, jehož dominantou je barokní kostel sv. Jana Křtitele. Vedle kostela je budova Justiční akademie, postavené v neorenesančním slohu, před kterou stojí socha Tomáše Garrigua Masaryka.

Na Milíčově náměstí stojí za pozornost budova Nadsklepí postavená na konci 19. století právovárečnými měšťany nad pivovarskými sklepy. Budova byla dlouhou dobu kulturním centrem města¹⁵, dnes slouží jako kino.

Nejstarším náměstím je Riegrovo náměstí. Je pojmenováno podle politika a učence Františka Ladislava Riegra, který zde bydlel v jednom z měšťanských domů v době zasedání říšského sněmu. Dominantou náměstí je barokní kostel Nanebevzetí Blahoslavené Panny Marie. Před kostelem stojí barokní kašna a morový Sloup sv. Trojice.

Nejmladším náměstím je Hanácké náměstí, které vzniklo rekonstrukcí bývalého vojenského areálu. Náměstí propojilo centrum města s okrajovým sídlištěm a novou zástavbou.

Kulturní zařízení a kulturní akce

Podle charakteru je můžeme rozdělit na tři kategorie, a to muzea a galerie, divadla, koncerty, festivaly a folklorní slavnosti, kongresy a sympozia. V Kroměříži se můžeme setkat se všemi z výše uvedených.

¹⁴ Jan Milíč z Kroměříže (+ 1794), husitský kazatel, narodil se v Kroměříži.

¹⁵ Budova Nadsklepí hostila např. Jaroslava Vrchlického, Václava Vydru, Emu Destinovou. Hrávala zde Hanácká filharmonie pod taktovkou Antonína Procházky a několikrát zde dirigoval svá díla Antonín Dvořák.

Kroměříž je známá jako město hudby a hudebních festivalů. Hudební tradici v Kroměříži založil biskupský kapelník Josef Pavel Vejvanovský. Tato tradice byla pak dále rozvíjena pěveckými sbory Moravan, pěveckým sdružením moravských učitelů Moravští madrigalisté. Dnes v Kroměříži sídlí konzervatoř Josefa Pavla Vejvanovského a každoročně je zde pořádána spousta festivalů.

Kroměříž je vyhledávaným místem pro konání různých odborných a vědeckých konferencí, kongresů a jednání. Tato tradice byla zahájena již v roce 1848, kdy v Kroměříži zasedal říšský sněm.

Kulturní akce jako divadelní představení, koncerty a plesy jsou pravidelně pořádány v místním domě kultury, v zámku, v Květné zahradě, v kostelech a dalších historických prostorech. Výstavy, expozice a besedy o historii regionu probíhají v Muzeu Kroměřížska, v zámku, ve vstupních prostorech domu kultury i radnice, v Klubu Velehradská a na řadě dalších míst.

Hlavními pořadateli kulturních akcí v Kroměříži je Dům kultury Kroměříž a město Kroměříž. Ale jsou zde i další pořadatelé: Klub UNESCO Kroměříž, Umělecká iniciativa Kroměříž, Okresní agrární komora Kroměříž, Art Collegium 2002, Jazz Klub Kroměříž, Divadelní spolek Kroměříž a střední školy včetně konzervatoře a Základní umělecké školy.

V Klubu Starý pivovar jsou v prostorech letní zahrádky a divadelního sálu pořádány koncerty a divadelní představení. Občané města mohou navštěvovat Knihovnu Kroměřížska, kde se rovněž realizuje řada výstav, besed, koncertů a zajímavostí. Součástí kulturního života ve městě je také Kino Nadsklepí.

K nejprestižnějším hudebním akcím v Kroměříži patří říjnový festival Kroměřížské hudební léto. V prostředí Sněmovního sálu Arcibiskupského zámku se v rámci tohoto festivalu každoročně odehraje pětice koncertů vážné hudby. Návštěvníkům se vedle předních českých i zahraničních sólistů, pěvců, hudebníků a komorních souborů představují také velké symfonické orchestry a sbory, jejichž repertoár sahá od hudby pozdního středověku až k současným skladbám.

Od počátku 90. let se koná mezinárodní festival současného umění s duchovním zaměřením Forfest. Je pořádán pod záštitou Ministerstva kultury a olomouckého arcibiskupství. Festival se odehrává v atraktivním prostředí arcibiskupského zámku a kroměřížských kostelů. Pořadatelé festivalu usilují o návrat tradičních hodnot do umění, komunikaci mezi různými náboženstvími a kulturami a spolupracují s nejrůznějšími domácími institucemi, televizí a rozhlasem. Forfest je členem asociace European

Conference of Promoters of New Music i středem zájmu mnoha specificky zaměřených médií¹⁶.

Na začátku léta se v Kroměříži koná Festival Hudba v zahradách a zámku, jehož cílem je oživit krásná historická místa města hudbou. Navazuje na kulturní tradici, která se v Kroměříži dlouhá léta vytvářela. Program každoročně čerpá ze zámeckého archivu.

V době prázdnin se každý čtvrtek konají Promenádní koncerty. Říjen je naopak ve znamení filmu. Koná se zde mezinárodní soutěž neprofesionálního filmu a videotvorby, Arsfilm amatérů Kroměříž.

Na jaře se na Velkém náměstí pořádá Velikonoční jarmark lidových řemesel, kde návštěvníci mohou shlédnout ukázky lidových řemesel a zakoupit si tradiční výrobky. Září je pak v Kroměříži svátkem zemědělců, protože se zde pořádají Krajské dožínky Zlínského kraje. Je to folklórní a společenská akce na oslavu sklizně, jejíž součástí je početný krojovaný průvod, lidová veselice a jarmark lidových řemesel.

To byl jen malý výčet nejvýznamnějších kulturních akcí pořádaných v Kroměříži. Kulturní akce jsou pořádány v průběhu celého roku, ať už se jedná o koncerty, výstavy, jarmarky a trhy, či odborné konference, sympózia či kongresy.

7.2.2 Vliv realizačních předpokladů na image města Kroměříž

Realizační předpoklady svou existencí fakticky umožňují vlastní uskutečnění cestovního ruchu.

Dopravní předpoklady

Dopravní síť a dopravní prostředky patří k základním předpokladům prostorové realizace a rozvoje cestovního ruchu. Dopravní síť a dopravní prostředky totiž umožňují účastníkům cestovního ruchu přemísťovat se z místa trvalého bydliště do vybraného cílového místa cestovního ruchu.

Základní komunikační systém města Kroměříž je založen na radiálně okružním systému, který je tvořen jak současnými, tak navrženými komunikacemi. Silniční doprava využívá síť pozemních komunikací, které zahrnují dálnice, silnice, místní komunikace, účelové komunikace, cyklistické stezky a dopravní plochy. Severním okrajem města prochází dálnice D1 Praha – Brno – Vyškov – Hulín – Lipník nad

¹⁶ např. Hudební rozhledy, Ateliér, Treffpunkt: Musik, British Music

Bečvou. Městem prochází také silnice s nadměstským významem a to silnice č. I/47 Vyškov – Kroměříž – Hulín.

V září 2008 byla dokončena stavba dálnice D1 Kroměříž západ – Kroměříž východ. Tento úsek tvoří severní obchvat a je součástí dálničního tahu z Brna přes Vyškov k velké křižovatce s rychlostní silnicí R55 severně od Hulína. Trasu tvoří rekonstruovaný původní obchvat města z 90. let, navazující zhruba 1,3 km dlouhá část byla nově vybudována. Součástí stavby je šest nových mostů a tzv. inundační mosty, které hrají významnou roli při povodních. V Kroměříži je pouze jediný silniční most přes řeku Moravu a obchvat tak slouží i jako další možná objízdná trasa spojující oba břehy řeky Moravy. Obchvat byl vybudován s cílem ulevit městu od tranzitní dopravy na trase Brno – Hulín a urychlit dálniční spojení ve Zlínském kraji. Kromě dopravního významu má tento obchvat také velký protipovodňový význam, kdy má v případě potřeby ochránit město před velkou vodou. V září 2009 byl otevřen nový úsek dálnice D1 Modřice – Kojetín a došlo tak k napojení Kroměříže na Prahu. Od roku 2010 je severní obchvat Kroměříže zpoplatněn.

V současné době je v Kroměříži velmi diskutovaným tématem jižní obchvat města. V září 2011 bylo rozhodnuto o budoucí trase jihovýchodního obchvatu, který má ulehčit dopravě v centru města. Původní varianta protínala biokoridor Bagrák a několik soukromých pozemků. Nově navržená trasa vede za letištěm. Je však o kilometr delší a proto hrozí, že po ní řidiči kvůli zajištění nebudou jezdit.

Železniční doprava má v Kroměříži pouze doplňkovou funkci. Ve městě se nachází dvě železniční stanice, a to železniční stanice Kroměříž a železniční stanice Kotojedy. Ve stanici Kroměříž zastavují všechny kategorie vlaků včetně rychlíků. Městem prochází dvě železniční tratě:

- Trať č. 303 Kojetín – Kroměříž – Hulín – Valašské Meziříčí
- Trať č. 305 Zborovice – Kroměříž

Trať č. 305 má pouze místní význam. Trať č. 303 je napojena na hlavní trať Wien – Břeclav – Warszawa a trať Bohumín – Brno.

Vodní doprava je realizována na řece Moravě, ale v současnosti má pouze rekreační charakter. Městem by v budoucnosti mohl procházet plavební kanál Dunaj – Odra – Labe. Měl by být veden stávajícím korytem řeky. Kroměřížský přístav se nachází na Erbenově nábřeží. Kromě tohoto přístavu se nachází ještě jedno nástupiště v Podzámecké zahradě – „Podzámka“ a to konkrétně u vodočtu nad silničním mostem.

V jihovýchodní části města je situováno cvičné sportovní letiště. Nejbližší letiště se nachází v Přerově, Holešově, Brně – Tuřanech, Kunovicích a Wien Schwechai. V areálu kroměřížské nemocnice je umístěn heliport pro přistávání vrtulníků letecké záchranné služby.

Hromadnou dopravu osob v Kroměříži zajišťují ČSAD a Technické služby města Kroměříž. ČSAD zajišťuje regionální dopravu, která však svými zastávkami ovlivňuje i dopravu v centru. V Kroměříži byla doplněna i okružní linka, která spojila východní část Kroměříže se západní trasou vedenou po jižním okraji zastavěného území města. Městská hromadná doprava je v Kroměříži zajištěna pomocí devíti autobusů na osmi linkách.

Ubytovací a stravovací předpoklady

Kroměříž v současné době postrádá vysoce kvalitní ubytovací kvality. Ve městě a okolí také chybí levné ubytování. V Kroměříži se nachází celkem třináct penzionů, osm ubytoven, pět hotelů a stejný počet soukromých ubytování a jeden cyklokemp.

Možnosti stravování jsou v Kroměříži již více rozmanité. Je zde možnost jak rychlého a levného občerstvení přímo na ulici, tak i občerstvení v některé z restaurací, jichž se v Kroměříži nachází celkem padesát. Zařízení pro rychlé občerstvení jsou zde tři. Dále je zde k dispozici osm kaváren či čajoven, pět barů, dvě cukrárny, dvě pivnice a dvě vinárny.

Sportovní předpoklady

Kroměříž nenabízí jen památky, ale je zde i spousta možností ke sportovnímu vyžití. V těsném sousedství Podzámecké zahrady se rozkládá rekreační areál Bajda, kde se nachází koupaliště, volejbalové a nohejbalové hřiště a antukové tenisové hřiště. Kromě tenisových kurtů rekreačním areálu Bajda je možné využít ve městě dalších šest tenisových kurtů.

Na Obvodové ulici se nachází Stadion SK Hanácká Slávia Kroměříž. Stadion má kapacitu 1115 diváků. V jeho těsném sousedství se nachází Plavecký stadion a zimní stadion. Na zimním stadionu se konají pravidelná utkání mistrovských zápasů 2. ligy ledního hokeje. Na ulici Vrchlického se pak nachází ještě Atletický stadion.

Kromě zmiňovaných sportovních areálů se v Kroměříži nachází několik tělocvičen, hřišť a posiloven. Zájemci mají v Kroměříži také možnost zahrát si bowling

či kuželky či využít nabídky projížděk na různých typech plavidel (šlapadla, kanoe, pramice) na Dlouhém rybníku v Podzámecké zahradě.

7.2.3 VLIV SELEKTIVNÍCH PŘEDPOKLADŮ NA IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ

Jak jsem již zmiňovala v teoretické části, tak selektivní faktory můžeme rozdělit na objektivní a subjektivní. V této kapitole se budu zabývat subjektivními faktory, ke kterým patří zejména reklama a propagace města.

Komunikace s veřejností je vnímána městem jako jeden ze základních aspektů, který ovlivňuje kvalitu řízení města. Město ke komunikaci využívá své oficiální webové stránky, kde jsou zveřejněny základní údaje, informace o chystaných akcích, ale také informace o ubytování a stravování ve městě, školách a službách. Webové stránky jsou doplněny také fotogalerií. V roce 2009 se Kroměříž umístila na druhém místě v krajském kole soutěže Zlatý erb s novou webovou službou, obrazovým zpravodajstvím. Na stránkách je také elektronický zpravodaj s články o aktuálním dění. Občané města mohou také pomocí diskusního fóra diskutovat s vedením a úředníky města. Kromě toho město vydává každý měsíc Zpravodaj města Kroměříž.

Od roku 2008 používá město Kroměříž nové logo a vizuální styl. Označení dokumentů „městskou značkou“ umožňuje snazší identifikaci pro městem oficiálně vydávané dokumenty. Nové logo města je stěžejním prvkem při propagaci města, cestovního ruchu a všech dalších marketingových aktivit souvisejících s činností radnice. Podle autorů návrhu grafický symbol zjednodušeně znázorňuje půdorys Velkého náměstí jako typické dominanty města. Uprostřed symbolu se nachází motiv kašny, přičemž zостřené rohy motivu zdůrazňují historický charakter města. Typografie je ve vyváženém kontrastu vytvořena písmem moderního řezu. Tím chtějí autoři návrhu zdůraznit, že se jedná nejen o historické město s řadou památek, ale také o město, které se dívá do budoucnosti a je místem pro život v 21. století. Logo můžeme vidět nejen na oficiálních dokumentech města, ale je také umístěno na informačních tabulích ve městě, takže je místním obyvatelům i návštěvníkům neustále na očích a snáze se jim tedy vrývá do paměti. Pozorný návštěvník města určitě kromě loga zaregistruje také znak města Kroměříž, který je umístěn na odpadkových koších v Podzámecké a Květné zahradě.

Na návštěvníky podle mého názoru pozitivně působí informační tabule a ukazatele, které jsou ve městě umístěny na dobře viditelných místech. Informační tabule byly ve

městě nainstalovány v roce 2002. Je na nich zobrazen orientační plán města s nejzajímavějším okolím, úplný rejstřík ulic a nejvýznamnější kulturně-historické objekty a státní instituce. Tyto tabule jsou doplněny akustickým komentářem v českém, anglickém a německém jazyce.

Informační ukazatele informující o turistických zajímavostech a atraktivitách jsou umístěny na sloupech veřejného osvětlení nebo elektrického vedení a to ve výšce přibližně 2,5 metru. Podle mého názoru jsou ve městě dobře viditelné a usnadňují orientaci.

Orientační systém ve městě je doplněn turistickou trasou UNESCO, která vede po nejvýznamnějších památkách města. Jejím výchozím bodem je hlavní vstup do Podzámecké zahrady a koncovým bodem je pak brána do Květné zahrady. Trasa je značena dlaždicemi s reliéfem městského loga umístěným v chodníkové dlažbě. Šipka v reliéfu směřuje vždy směrem ke Květné zahradě.

Informační centrum se v Kroměříži nachází přímo v centru města, konkrétně na Velkém náměstí. Informační centrum je otevřeno každý den, včetně víkendů.

8. IMAGE MĚSTA KROMĚŘÍŽ Z POHLEDU JEHO OBYVATEL

Jedním z cílů, které jsem si stanovila při psaní bakalářské práce, bylo zjistit, jak město Kroměříž vnímají jeho obyvatelé. Pro výzkum názorů místních obyvatel jsem zvolila metodu osobního dotazování, kdy jsem zastavovala občany města Kroměříž v centru města a pokládala jim otázky z předem připraveného dotazníku. Pro výzkum jsem zvolila soubor v rozsahu 100 náhodně vybraných osob. Snažila jsem se, aby byli zastoupeni rovnoměrně ženy i muži všech věkových kategorií. Výzkum proběhl v březnu 2011 a cílovou skupinu tvořili pouze občané města Kroměříž. Výzkumu se zúčastnilo podle předem zvoleného rozsahu 100 respondentů, z nichž 60% tvořily ženy, a 40% tvořili muži.

Kromě pěti osobních otázek (pohlaví, věk, povolání dotazovaných, jak dlouho žijí v Kroměříži a proč se do Kroměříže přistěhovali), obsahoval dotazník dalších 16 otázek, díky nimž jsem zjišťovala, jak Kroměřížané vnímají své město. Respondentům

byly pokládány otevřené i uzavřené otázky¹⁷. Otevřené otázky dělaly některým respondentům potíže, nevěděli, jak na ně odpovědět. Otevřené otázky byly také následně náročnější i na vyhodnocení. Odpovědi u některých otázek se často opakovaly, u jiných se sešla odpověď spousta (čím je město sympatické, co ve městě chybí). Nejnáročnější pro dotazované byla otázka týkající se jednotného vizuálního stylu, jelikož nevěděli, co si pod tímto pojmem představit. I poté, co jsem jim vysvětlila, co je jednotný vizuální styl, tak pro ně nebylo jednoduché odpovědět.

Po skončení dotazování jsem veškeré odpovědi vypsala a sečetla nejčastější odpovědi. U některých otázek zazněly některé odpovědi pouze jednou či dvakrát. I tyto odpovědi jsem sečetla a v grafech a tabulkách je uvádím jako „jiná odpověď“. Pro vyhodnocení výsledků výzkumu jsem použila program MS Excel.

8.1 OTÁZKA Č. 1 – 5: STRUKTURA DOTAZOVANÝCH

Jak jsem již zmiňovala výše, výzkumu se zúčastnilo celkem 100 místních občanů. Mezi dotázanými byly ve větší míře zastoupeny ženy (60%). Většinu (53%) tvořili lidé ve věku do 30 let, 36% pak lidé ve věku 30-60 let, a 11% lidé nad 60 let.

Tab. č. 4: Věkové složení respondentů

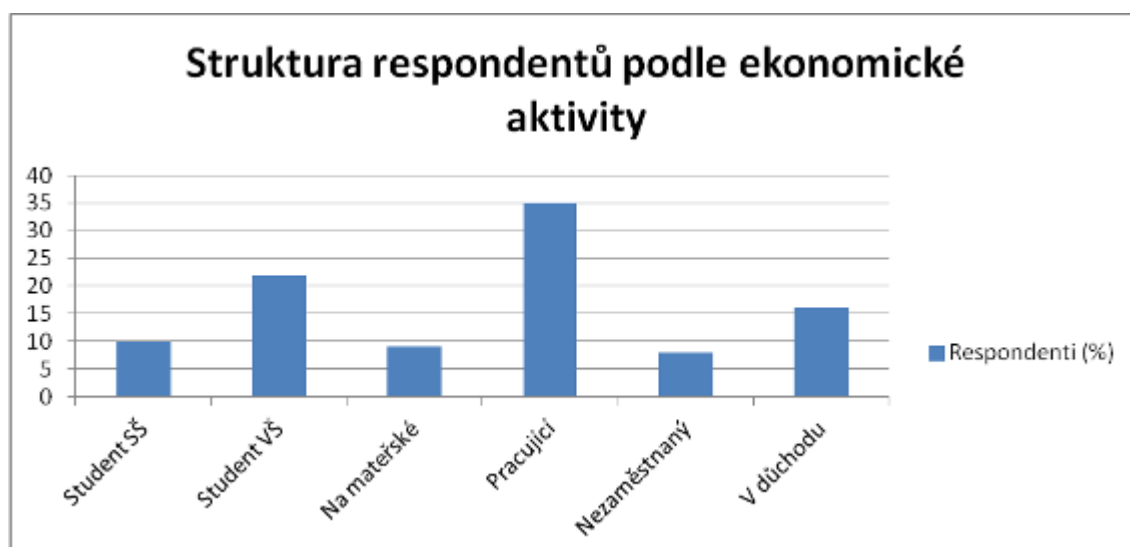
Věk	Respondenti (%)	Věk	Respondenti (%)
15-20	14	41-45	5
21-25	18	46-50	1
26-30	21	51-55	6
31-35	10	56-60	6
36-40	8	61 a více	11

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Mezi respondenty jsou nejvíce zastoupeni lidé pracující (35%), dále studenti vysokých škol (22%) a lidé v důchodu (16%).

¹⁷ U uzavřené otázky jsou možné odpovědi dotázanému sděleny, kdežto otevřená otázka dotázanému nenabízí žádné možnosti a požaduje se, aby odpověď formuloval sám, vlastními slovy.

Graf č. 2: Struktura respondentů podle ekonomické aktivity

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Tab. č. 5: Přehled odpovědí na dobu bydlení v Kroměříži

Počet let	Respondenti (%)
< 5 let	7
> 5 let	12
> 10 let	13
> 20 let	27
> 30 let	17
> 40 let	5
> 50 let	10
> 60 let	9

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Z tabulky je patrné, že 27% dotázaných zde žije více než 20 let, nejméně je zastoupen podíl obyvatel, kteří v Kroměříži bydlí více jak 40 let (5%) a méně jak 5 let (7%).

56% občanů z reprezentativního vzorku zde žije od narození. Jako důvod pro přistěhování do Kroměříže byly nejčastěji uváděny rodinné důvody (33%), pracovní příležitost (7%), škola (3%) a 1% dotazovaných uvedlo jako důvod památky.

8.2 OTÁZKA Č. 6: V ČEM JE KROMĚŘÍŽ JEDINEČNÁ OPROTI JINÝM MĚSTŮM

Podle místních občanů spočívá jedinečnost města Kroměříž zejména v tom, že Kroměříž je klidné město. Tuto odpověď uvedlo 25% dotázaných. Ale občané nevidí jedinečnost města pouze v tom, že je klidné. Cení si zde také památek (21%) a zahrad (18%). K jedinečným památkám města Kroměříž náleží Podzámecká zahrada (6%) a arcibiskupský zámek (5%), které byly v roce 1998 zapsány na seznam světového dědictví UNESCO. Právě díky tomu, že Kroměříž je na seznamu světového dědictví UNESCO, je považována za jedinečnou u 10% z dotázaných.

Kroměříž je známá svou historií a z výzkumu vyplývá, že občané si cení Kroměříže jako historického města (16%). Podle občanů města je Kroměříž nejkrásnější při večerním osvětlení, kdy je možné se nejvíce nadechnout historické atmosféry města. Právě v historické atmosféře města Kroměříž vidí jedinečnost města 8% obyvatel.

Celkově je možno říci, že jsou místní občané spokojeni s prostředím města. Podle 5% dotazovaných respondentů je Kroměříž jedinečná právě svým příjemným prostředím. Stejným počtem občanů byla Kroměříž označena jako čisté město. Podle 3% dotazovaných občanů města je Kroměříž jedinečná množstvím své zeleně.

Občané města považují Kroměříž za pěkné (13%) a malé (9%) město. Obzvláště si cení toho, že se zde mohou dostat všude pěšky a také toho, že je zde poměrně málo lidí (2%) a lidé se mezi sebou navzájem znají.

Graf č. 3: Jedinečnost města Kroměříž oproti jiným městům podle názoru občanů města

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.3 OTÁZKA Č. 7: CO SI OBYVATELÉ MĚSTA VYBAVÍ, KDYŽ SE ŘEKNE KROMĚŘÍŽ

Zde respondenti nejčastěji uváděli dominantu města a to Arcibiskupský zámek (42%). Druhou nejčastější odpovědí byly kroměřížské zahrady (31%), z nichž nejčastěji zazněla Podzámecká zahrada (32%). Květnou zahradu uvedlo jen 16% respondentů. Podle mého názoru je Podzámecká zahrada zapsaná v povědomí místních obyvatel mnohem lépe, protože vstup do zahrady je zdarma a zahrada je hojně využívána k trávení volného času a procházkám. Všechny tyto tři objekty jsou zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO. Konkrétně pojem UNESCO se při zmínce o městě Kroměříž vybaví 8% občanů města, památky obecně si vybaví 5% obyvatel. Kromě památek je ale Kroměříž známá také jako město studentů a právě školy si s městem spojuje 12% dotazovaných. S Kroměříží si 14% místních obyvatel spojuje domov, rodné město pak 4% respondentů.

Mezi odpověďmi zazněly také některé další objekty v Kroměříži: Velké náměstí (6%), Psychiatrická léčebna (5%), kostely (4%). Foucaltovo kyvadlo umístěné v rotundě v Květné zahradě si vybavily 3% dotazovaných. 5% dotazovaných pak uvedlo různá restaurační zařízení a kluby v Kroměříži (Restaurace Černý orel, rockový klub Fčelka, Music Club Slady).

2% dotazovaných se při zmínce o Kroměříži vybavila nezaměstnanost a 1% korupce, což upozorňuje na ne zrovna dobrou image města v povědomí jeho obyvatel.

Graf č. 4: Co si obyvatelé města Kroměříž vybaví, když se řekne Kroměříž

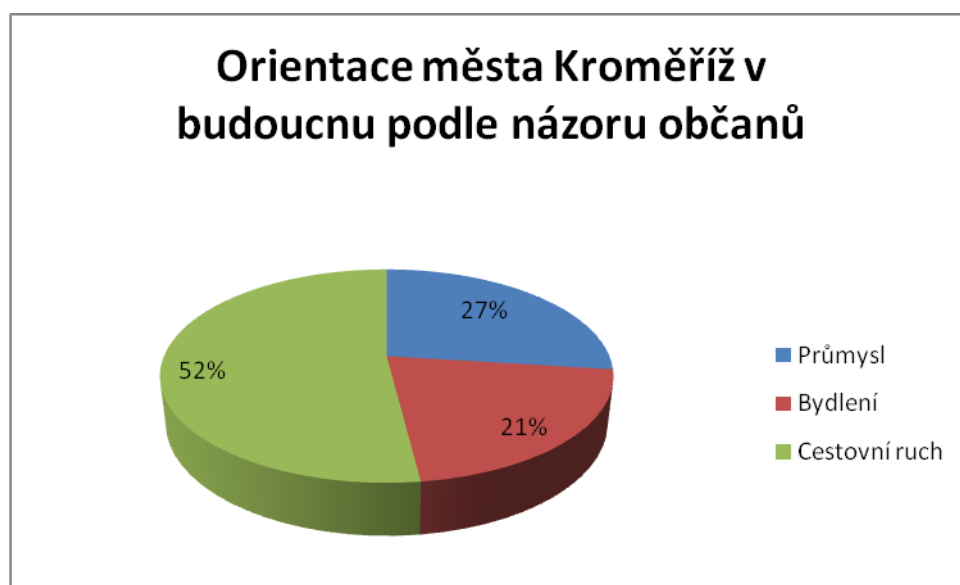

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.4 OTÁZKA Č. 8: ORIENTACE MĚSTA V BUDOUCNU

Z grafu jasně vyplívá, že místní obyvatelé se domnívají, že město by se mělo realizovat v budoucnosti více v oblasti cestovního ruchu. Tento názor sdílí 52% respondentů. Dále si myslí, že by se město mělo zaměřit na průmysl, od něhož si slibují růst pracovních příležitostí. 21% dotázaných pak vidí budoucí orientaci města ve zlepšení bytové situace.

Graf č. 5: Orientace města Kroměříž v budoucnu podle názoru občanů

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.5 OTÁZKA Č. 9 – 10: CO VE MĚSTĚ CHYBÍ A ČÍM JE NAOPAK MĚSTO SYMPATICKÉ

26% dotázaných uvedlo, že jim ve městě nic nechybí, naopak je zde vše, co potřebují. Přestože má Kroměříž bohatou kulturní tradici a je známá i díky festivalům, které se zde pořádají, tak zdejší obyvatelé všech věkových kategorií postrádají více možností ke kulturnímu vyžití ve městě. Celkově 26% respondentů by uvítalo více akcí na oživení ducha Kroměříže. Občané města by chtěli, aby zde bylo pořádáno více besed (o knihách, přednášky), ale také by zde uvítali stálou divadelní scénu. Co se týče divadla, tak by obyvatelé ocenili lepší dostupnost lístků na divadelní představení pořádané Kulturním domem Kroměříž. Ve městě se koná málo kulturních akcí pro mladé, je zde jen diskotéka. Mladší generace tedy postrádají místo pro setkávání.

Tab. č. 6: Co občané ve městě postrádají a so se jim naopak na městě líbí

Co ve městě chybí	Respondenti(%)	V čem je město sympatické	Respondenti(%)
Kulturní vyžití	26	Klidné město	32
Lepší služby	11	Zahrady	15
Pracovní příležitosti	11	Malé město	13
Větší nákupní centrum	7	Čisté město	12
Modernizace některých zařízení	7	Památky	7
Více možností pro děti	7	Bezpečné město	4
Větší dopravní dostupnost	4	Historické centrum	4
Jiná odpověď	55	Jiná odpověď	45
Neuvedeno	1	Neuvedeno	5

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Další věc, se kterou nejsou zdejší občané spokojeni, jsou služby. Podle jejich názoru by mělo dojít k prodloužení služeb. Místní obchody by měly mít delší otevírací dobu. Je zde spousta maloobchodů, jejichž majitelé jsou vietnamského etnika. Místní občanům zde chybí maloobchody i s jiným druhem zboží. Obecně je podle jejich názoru v Kroměříži nedostatek služeb pro občany. S tím také souvisí to, že by ve městě chtěli větší nákupní centrum (7%).

Dlouhodobým problémem je chátrající sportovní areál Bajda a kino Nadsklepí. 7% dotázaných uvedlo, že by mělo dojít k rekonstrukci a modernizaci těchto areálů a tím ke zvýšení konkurenceschopnosti s okolím. 2% občanů také uvedla, že by uvítala ve městě letní kino. Zejména rodiny s malými dětmi uvedly, že ve městě postrádají více možností pro děti. Chtěly by zde zábavní centrum pro děti, více dětských hřišť nebo dětské koupaliště.

Názory občanů města se rozcházejí v otázce dopravní dostupnosti. 4 % dotázaných uvedlo, že jsou nespokojeni s dopravní dostupností. Naopak 3% uvedli, že se jim na Kroměříži líbí dopravní dostupnost města, obzvlášť nyní díky napojení na dálnici. Nový obchvat se podle jejich názoru projevil také na snížení počtu projíždějících kamionů v centru města. Zejména mladí lidé (3%) by ve městě uvítali více cyklostezek. V současnosti městem prochází pět cyklostezek. Oblíbené jsou obzvlášť ty, které vedou podél řeky Moravy. Podle názoru místních občanů (3%) by také mělo dojít k opravě některých chodníků ve městě, např. v ulici Kojetínská.

V okrese Kroměříž dlouhodobě stoupá míra nezaměstnanosti, což se projevilo v tom, že 11% dotázaných občanů města uvedlo, že jim zde chybí pracovní příležitosti.

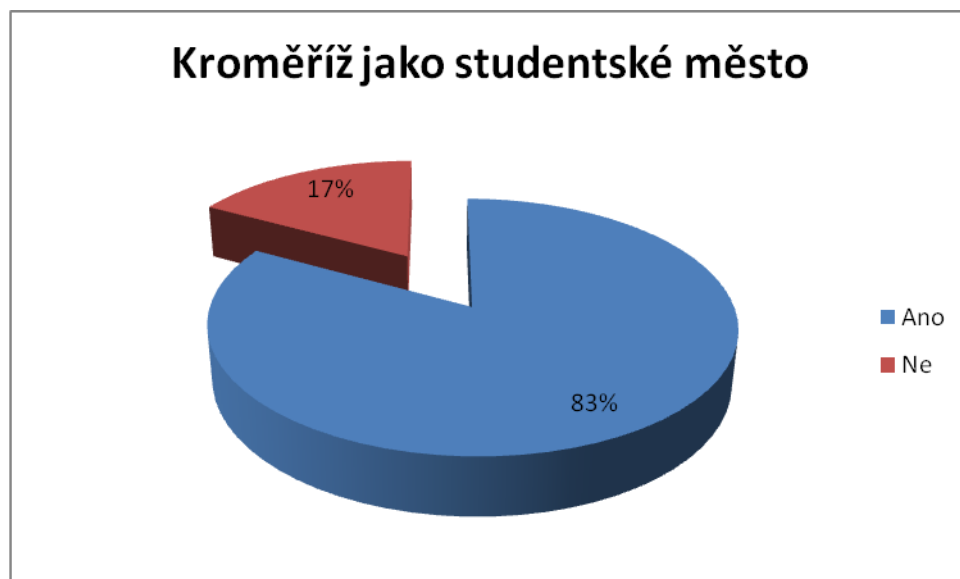
Podle občanů města Kroměříž by město mělo jasně vymezit své priority a zlepšit komunikaci s občany. Podle jejich názoru by se měla zvýšit a zlepšit propagace města.

Z výzkumu vyplívá, že občané považují Kroměříž za klidné (32%), čisté (12%) a bezpečné (4%) město. Zejména si cení zdejších zahrad (15%). Obzvláště pak Podzámeckou zahradu mohou využívat k procházkám a trávení volného času. Klidnou atmosféru města nenavozují ale jen zahrady, nýbrž i historické centrum (4%) a místní památky (7%). Občanům je město sympatické také tím, že je to malé město, díky čemuž zde není moc lidí a lidé se zde navzájem znají a také se spousta obyvatel zapojuje do místního dění. Občané také oceňují množství škol a dostatek zeleně ve městě.

8.6 OTÁZKA Č. 11: MĚSTO KROMĚŘÍŽ JAKO STUDENTSKÉ MĚSTO

Z výzkumu je patrné, že 83% místních občanů považuje Kroměříž za studentské město. 3% z dotázaných občanů uvedlo, že Kroměříž je nejen městem studentů ale také městem seniorů. 17% místních občanů nepovažuje Kroměříž za studentské město. Podle jejich názoru tomu tak bylo v minulosti, ale dnes již ne. Za příčinu považují někteří z dotázaných fakt, že Domov mládeže se nachází mimo centrum města a město je proto prázdné.

Graf č. 6: Kroměříž jako studentské město

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.7 OTÁZKA Č. 12: ATRAKTIVNOST MĚSTA PRO TURISTY

Podle 88% obyvatel je Kroměříž atraktivním městem pro turisty a to zejména díky množství památek, které se zde nachází a také díky kroměřížským zahradám. A samozřejmě také díky faktu, že je Kroměříž zapsána na seznamu světového dědictví UNESCO. Kromě historických památek může však město nabídnout i kulturní akce. Pořádají se zde festivaly, jarmarky a další akce. Díky napojení na dálnici je město nyní pro turisty také více dostupné.

I přes množství památek a kulturních akcí převažují v Kroměříži jednodenní návštěvníci města. Podle názoru místních občanů je to dáno zejména tím, že ve městě chybí ubytovací kapacity a také zde chybí služby pro turisty. Je zde nedostatek obchodů a restauračních zařízení, kde by se turisté mohli občerstvit. Navíc obchody, které ve městě nachází, jsou o víkendech zavřené. Město tedy nemá kromě památek přijíždějícím turistům co nabídnout. Občané si také myslí, že by se měla zlepšit propagace města, mělo by se více a lépe prezentovat v médiích. Kroměříž má velký historický potenciál, který není podle místních občanů dostatečně nabízen.

Tab. č. 7: Důvody atraktivnosti města pro turisty

Důvod	Respondenti (%)
Památky	48
Zámek	25
Zahrady	19
UNESCO	19
Podzámecká zahrada	6
Květná zahrada	6
Historie	6
Arcibiskupské sklepy	4
Pěkné město	4
Architektura	4
Historické centrum	4
Jiná odpověď	18

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.8 OTÁZKA Č. 13 – 15: ESTETICKÉ VNÍMÁNÍ MĚSTSKÝCH OBJEKTŮ

98% dotázaných obyvatel města uvedlo, že podle jejich názoru má historická architektura zásadní podíl na estetickém vnímání města. Svědčí o tom i to, že mezi objekty, které sezdejšími občanům nejvíce líbí, jsou významné historické budovy v centru města. Mezi nejhezčí objekty patří památky zapsané na seznamu světového dědictví UNESCO: Arcibiskupský zámek (41%), Podzámecká zahrada (14%) a Květná

zahrada (7%). Velmi oblíbené je také Velké náměstí (15%). Mezi další objekty, které dotazovaní uváděli patří budova Justiční školy, barokní kostel sv. Jana Křtitele, obytné domy v Havlíčkově ulici, Malý val, ulice Ztracená a další.

Graf č. 7: Oblíbené urbanistické objekty podle estetického vnímání občanů města

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Mezi objekty, které se obyvatelům města Kroměříž nelíbí patří převážně kroměřížská sídliště. Sídlíště obecně uvedla 2% respondentů, konkrétně pak sídlíště Oskol 15%, sídlíště Zachar 13% a sídlíště Slovan 2%. Z kroměřížských sídlišť je nejstarší sídlíště Slovan, čemuž odpovídá i věková struktura obyvatel. Toto sídlíště je obydleno převážně staršími lidmi. Sídlíště Oskol je typickým panelovým sídlištěm. Nejproblémovější oblast je sídlíště Zachar, které je nejmladším kroměřížským sídlištěm a je pro něj typická extrémně hustá zástavba. Vzhledem k nedostačujícím životním podmínkám jsou zde nejnižší ceny bytů. Dochází zde k postupnému zvyšování koncentrace sociálně slabých obyvatel a přibývá zde bytů obývaných Romy. Město Kroměříž postupně plánuje a realizuje revitalizaci sídlišť. Jedná se o úpravu stávajících chodníků, ploch pro kontejnery a odstavných ploch, rekonstrukce bytových domů a celkově se snaží o zvýšení kvality života v oblasti. Část nákladů na revitalizaci je pokryta z dotace Evropské unie.

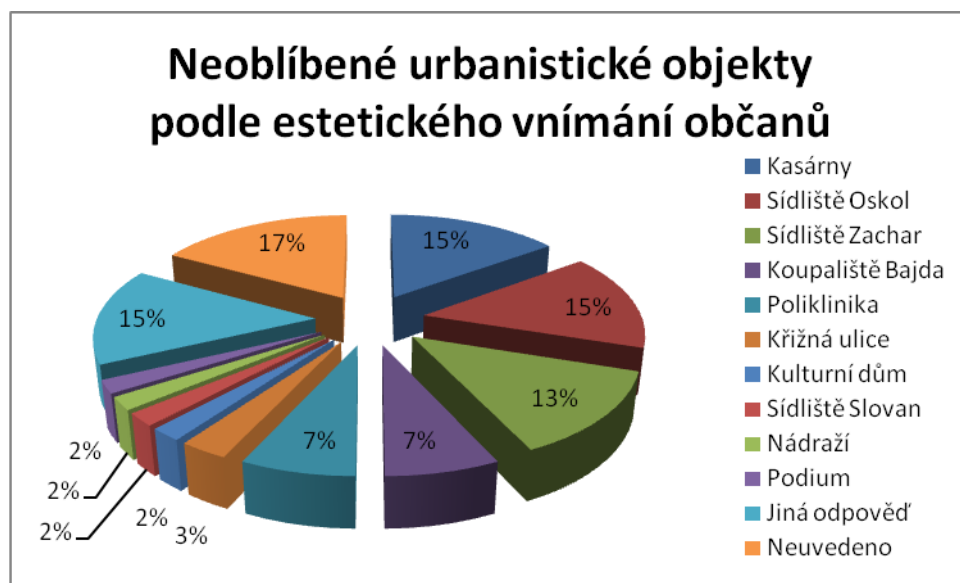
V areálu bývalých kasáren otevřela kroměřížská radnice nové Hanácké náměstí. Náměstí vzniklo přestavbou někdejšího vojenského nástupiště v bývalých Žižkových kasárnách. Bohužel ne všechny budovy v tomto areálu jsou opraveny, některé stále

chátrají a vyžadují rekonstrukci. Právě tento objekt kasáren se nelíbí 15% dotazovaných.

Ale kroměřížské kasárny nejsou jediným objektem ve městě, který podle názoru obyvatel města vyžaduje rekonstrukci. Týká se to také sportovního areálu Bajda, jehož současný stav se nelíbí 7% respondentů. 7% dotázaných občanů města se také nelíbí budova polikliniky, která podle jejich názoru kazí ráz historického centra města. Ale není to jen budova polikliniky, která kazí návštěvníkovi dojem z historického centra města, nýbrž i neudržovaná Křižná ulice spojující Velké náměstí s Riegrovým náměstím. Další objekt na Velkém náměstí, který se některým občanům nelíbí je podium, na kterém se odehrávají koncerty. Podle obyvatel kazí ráz města i moderní budova Kulturního domu a vedle ní nově vybudované garáže.

I přesto, že kroměřížské nádraží prošlo v nedávné době rozsáhlou rekonstrukcí, nelíbí se 2% dotázaných obyvatel města. Neopravená budova autobusového nádraží se pak nelíbí 1% místních občanů.

Graf č. 8: Neoblíbené urbanistické objekty podle estetického vnímání občanů

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.9 OTÁZKY Č. 16 – 18: KULTURNÍ DĚNÍ V KROMĚŘÍŽI

80% z dotázaných se zajímá o kulturní dění v Kroměříži. Na otázku, které kulturní akce v Kroměříži znají, odpovídali nejčastěji: divadlo, koncerty, kino a hudba na náměstí. 11% z oslovených občanů zde uvedlo Mezinárodní festival vojenských dechových hudeb. Tento festival byl v roce 2009 zrušen. K jeho obnovení došlo opět

v září 2011. I přesto, že se festival dva roky nepořádal, je jediným z festivalů, který dotázaní, což svědčí o tom, že se tento festival zapsal silně do podvědomí místních občanů. Další akce, které si místní obyvatelé nejčastěji vybavili jsou jarmarky, akce pořádané Kulturním domem, výstavy, hudební festivaly, dožínky a sportovní akce.

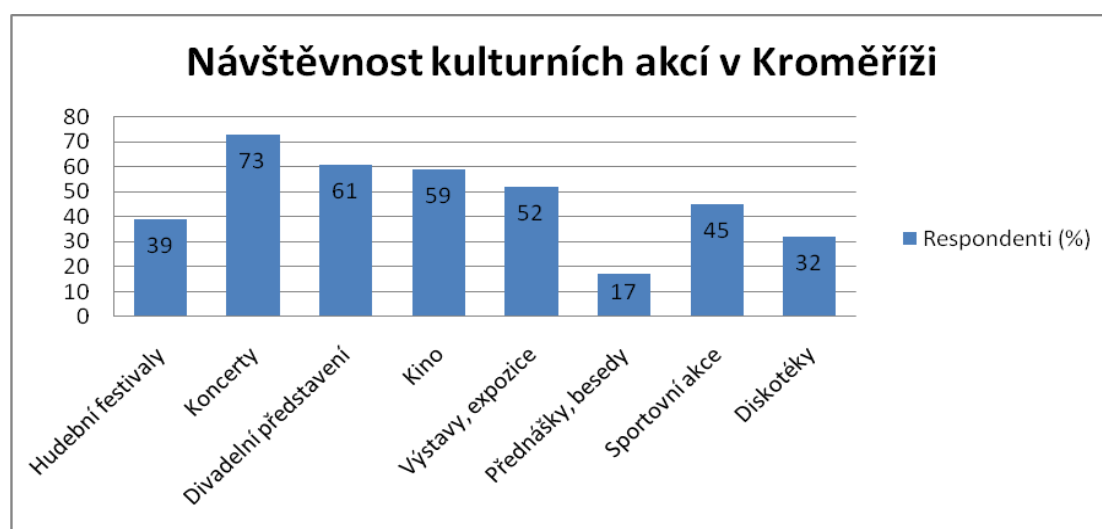
Tab. č. 8: Kulturní akce, které občané města znají

Kulturní akce	Respondenti(%)
Divadlo	56
Koncerty	35
Kino	27
Hudba na náměstí	18
Mezinárodní festival vojenských dechových hudeb	11
Jarmarky	8
Akce pořádané Kulturním domem Kroměříž	6
Výstavy	6
Hudební festivaly	5
Dožínky	4
Sportovní akce	4
Jiná odpověď	35

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

Místní obyvatelé nejčastěji navštěvují koncerty. Ty jsou v Kroměříži pořádány v průběhu celého roku, ať už na Velkém náměstí, v prostorách Arcibiskupského zámku či konzervatoře Pavla Josefa Vejvanovského. Velkou návštěvnost mají také divadelní představení, kino a výstavy. Nejmenší návštěvnost je na přednáškách a besedách.

Graf č. 9: Návštěvnost kulturních akcí v Kroměříži

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.10 OTÁZKA Č. 19: JEDNOTNÁ VIZUÁLNÍ IDENTITA MĚSTA

Otázka, zda má Kroměříž jednotnou vizuální identitu spoustu občanů zaskočila. 54% dotázaných respondentů uvedlo, že Kroměříž nějakou jednotnou vizuální identitu má, ale konkrétně neví jakou, to uvedlo 12% dotazovaných. Konkrétních odpovědí bylo několik, nejčastěji zámek (8%), zahrady (5%), městské logo (3%), kroměřížský znak (2%), zámecká věž (2%), Květná zahrada (2%) a další. 29% respondentů odpovědělo, že Kroměříž žádnou jednotnou vizuální identitu nemá.

Graf č. 10: Názor místních občanů na to, zda má Kroměříž jednotnou vizuální identitu

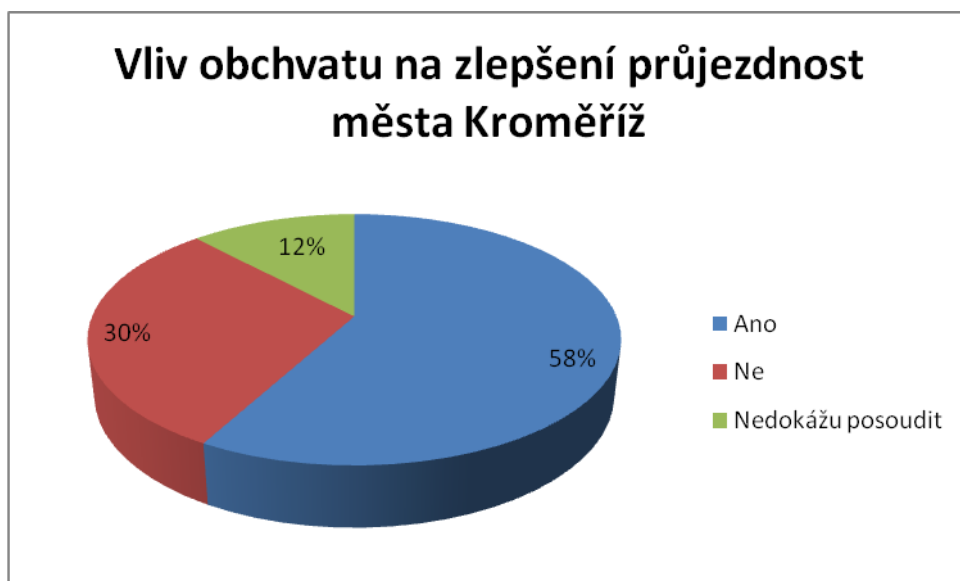

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.11 OTÁZKA Č.20: KROMĚŘÍŽSKÝ OBCHVAT VE VNÍMÁNÍ MÍSTNÍCH OBČANŮ

Podle 58% dotázaných respondentů nový obchvat, který prochází po východní straně Kroměříže, pomohl zlepšit průjezdnost města. Místním občanům se ale nelíbí zpoplatnění obchvatu. Podle 30% dotázaných však obchvat dopravní situaci ve městě nevyřešil. Názory občanů se rozcházejí i v otázce plánovaného jižního obchvatu, který má svést dopravu z centra města na jeho okraj.

Graf č. 11: Vliv obchvatu na zlepšení průjezdnosti města Kroměříž

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

8.12 OTÁZKA č. 21: VNÍMÁNÍ SE MÍSTNÍCH OBYVATEL JAKO LOKÁLNÍ PATRIOT

Z grafu můžeme vyčíst, že zastoupení občanů, kteří se vnímají jako lokální patrioti je poměrně stejné jako zastoupením občanů, kteří se takto nevnímají. I když 56% dotázaných zde žije od narození, jako lokální patriot se cítí jen 49% místních občanů.

Graf č. 12: Vnímání se jako lokální patriot podle názoru místních občanů

Zdroj: Dotazníkové šetření, březen 2011

9. ANALÝZA SWOT

Tab. č. 9: Analýza SWOT image města Kroměříž

Klady	Zápory
• Historické město • Město kulturních památek • Památky UNESCO • Festivaly a folklórní akce • Vnímání Kroměříže jako města památek a klidu • Široká škála škol • Dobrá dopravní dostupnost (napojení na dálnici) • Oddělení průmyslové zóny od obytné části města • Rozšiřující se síť cyklostezek • Přehledné turistické značení ve městě	• Vysoký podíl starší populace • vysoká nezaměstnanost • Část území města leží v záplavové oblasti • Špatný stav sportovišť (Bajda) a kulturních zařízení (kino Nadsklepí) • Nedostatek služeb pro turisty • Sezónnost hlavních atraktivit města • Nedostatek ubytovacích kapacit • Nedostatečná infrastruktura pro volný čas dětí a mládeže • Pouze jeden most přes řeku Moravu
Příležitosti	Hrozby
• Rozvoj sítě cyklostezek • Rozšíření ubytovacích kapacit • Vybudování většího nákupního centra • Rozšíření služeb • Zlepšení propagace města • Modernizace sportovišť a kulturních zařízení	• Povodeň • Odchod mladých lidí za prací

10. ZÁVĚR

Ve své bakalářské práci jsem se zabývala imagem města Kroměříž. Image je dlouhodobě stálá a to i vzhledem k historickému vývoji a s tím související změnou společnosti. Můžeme tedy říci, že image, kterou si dané místo získá, přetrvává v povědomí lidí dlouhou dobu. Proto je velmi důležité, aby si město budovalo dobrou image od začátku. Pokud tomu tak nebude, bude velice obtížné se tohoto přídomeku zbavit.

Jak je zřejmé, image má velký vliv na cestovní ruch. Města s pozitivním imagem jsou turisty mnohem více vyhledávány a navštěvovány. Domnívám se, že město Kroměříž je všeobecně vnímáno nejen svými obyvateli jako město památek a kultury. Z tohoto faktu pramení velký potenciál pro rozvoj cestovního ruchu, ale ten však není zatím v dostatečné míře využíván. Tuto skutečnost nastiňuje i častá absence služeb pro cestovní ruch.

Na návštěvníky města a místní obyvatele dýchá historický duch města téměř na každém kroku. Kroměříž hrála, zejména v období habsburské monarchie, významnou politickou roli. Připomeňme jen projednávání ústavy v roce 1848. Kroměříž, to ale nejsou jen památky, i okolí města může okouzlit svou krajinou.

Kroměříž je vnímána svými obyvateli vesměs kladně. Občané města jsou si dobře vědomi historie města a jeho tradic. Cítí se ve svém městě dobře, z čehož vyplývá, že město Kroměříž má v povědomí svých obyvatel pozitivní image. Občané města si cení především přívětivého a klidného prostředí svého města. Ale i přesto je zde podle jejich názoru stále co vylepšovat. Město se snaží naslouchat svým občanům a podniká kroky k tomu, aby se jim zde dobře žilo. Pokud budou místní občané spokojeni, získá město pozitivní image i v očích svých návštěvníků a ti se sem budou rádi vracet, což v budoucnu zajistí povede k dalšímu rozvoji města.

11. RESUMÉ

Bakalářská práce Image města Kroměříž se zabývá cestovním ruchem v Kroměříži a jeho vlivem na image města a také tím, jak samotné město vnímají jeho obyvatelé.

Práce je rozdělena na několik částí. V teoretické části vysvětlují pojmy image a městský marketing, dále se zde zabývám teorií města a teorií cestovního ruchu. V následující části je popsána poloha a fyzicko-geografická a socioekonomická charakteristika. Ve stěžejní části práce se zabývám cestovním ruchem v Kroměříži a jeho vlivem na image města a také tím, jak je město vnímáno svými obyvateli.

Bachelor thesis Image of town Kroměříž deals with tourism in Kroměříž and the influence of tourism on the town's image and also by how the city is perceived by its residents.

The thesis consists of several parts. In the theoretical part, I explain concepts image and city marketing, there is also discusses theory of town and theory of tourism. There is a description of location, physical-geographic and socio-economic characteristics of the town Kroměříž, in the following part of the thesis. In the mian part, I describe tourism in Kroměříž and its influence on the image of town and how the city is perceived by its residents.

12. SEZNAM LITERATURY A POUŽITÝCH ZDROJŮ

12.1 MONOGRAFIE

1. *Atlas cestovního ruchu České Republiky*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2006. 157 s. ISBN 80-239-7256-1.
2. AXAMITOVÁ, Jana. *Turistický lexikon A-Z: Čechy, Morava, Slezsko*. Praha: Olympia, 2001. 1088s. ISBN 27-027-2001
3. FORET, Miroslav; FORETOVÁ, Věra. *Jak rozvíjet místní cestovní ruch*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2001. 178 s. ISBN 80-247-0207
4. FORET, Miroslav; TURČÍNKOVÁ, Jana. *Cestovní ruch*. 1. vydání. Brno: Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně, 2005. 108 s. ISBN 80-71557-838-X.
5. FORETOVÁ, Věra; FORET, Miroslav. *Komunikující město*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 1996. 108 s. ISBN 80-210-1287-0.
6. GEHINOVÁ, Blažena. *Geografie cestovního ruchu*. 1. vydání. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, 2008. ISBN 978-80-7394-142-0
7. JEŽEK, Jiří; RUMPEL, Petr; SLACH, Ondřej. *Marketingový management obcí, měst a regionů*. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2002. 136 s. ISBN 978-80-7368-294-1.
8. JEŽEK, Jiří; *Aplikovaná geografie města*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2004. 151 s. ISBN 80-7043-275-6.
9. JŮZA, Vilém, et al. *Kroměříž*. 1. vydání. Praha: Státní nakladatelství krásné literatury a umění, 1963. 125s.
10. KOTLER, Philip; KELLER, Kevin Lane. *Marketing management*. 12. vydání. Praha : Grada Publishing, 2007. 788 s. ISBN 978-80-247-1359-5.
11. LANGEROVÁ, Blanka. *Zlínský kraj*. Praha: ACR Alfa, 2006. 351s. ISBN 80-86408-14-0.
12. LYNCH, Kevin. *Obraz města*. 1. vydání. Praha: Bova Polygon, 2004. 224 s. ISBN 80-7273-094-0.
13. PÁSKOVÁ, Martina; ZELENKA, Josef. *Cestovní ruch: výkladový slovník*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2002, 448 s. ISBN 80-2390-152-4.

14. PECÁKOVÁ, Iva; NOVÁK, Ilja; HERZMANN, Jan. *Pořizování a vyhodnocování dat ve výzkumech veřejného mínění*. 2. vydání. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 1998. 146 s. ISBN 80-7079-357-0.
15. RUMPEL, Petr. *Teritoriální marketing jako koncept lokálního a regionálního rozvoje*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2003. 57 s. ISBN 80-7042-957-7.
16. SKOŘEPA, Ladislav; JEŽEK, Jiří; JEŽKOVÁ, Renata. *Marketing měst a obcí*. 1. vydání. Praha: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2008. 164 s. ISBN 978-80-86708-55-3.
17. TOUŠEK, Václav; KUNC, Josef; VYSTOUPIL, Jiří a kol. *Ekonomická a sociální geografie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 411s. ISBN 978-80-7380-114-4.
18. VENCÁLEK, Jaroslav. *Protisměry územní identity*. Český Těšín: OLZA, 1998. 206 s. ISBN 80-86082-10-5.
19. VENCÁLEK, Jaroslav. *Zlínský kraj - Genius loci*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, 2004. 121 s. ISBN 80-7042-997-6.
20. ZELENKA, Josef. *Marketing cestovního ruchu*. 1. vydání. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2010. 240 s. ISBN 978-80-86723-95-2.

12.2 INTERNETOVÉ ZDROJE

1. Informační portál ČSÚ: *Demografická ročenka města Kroměříž (2001 až 2010)*, [[http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/\\$File/4018_112_36.pdf](http://www.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/0B00326179/$File/4018_112_36.pdf)], staženo dne 16-10-2011
2. Informační portál ČSÚ: *Přehled pohybu obyvatel ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností ve Zlínském kraji v roce 2010*, [[http://www.zlin.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/950039AA03/\\$File/7240211156.pdf](http://www.zlin.czso.cz/csu/2011edicniplan.nsf/t/950039AA03/$File/7240211156.pdf)], staženo dne 16-10-2011.
3. Informační portál ČSÚ: *Vybrané statistické údaje za obec Kroměříž*. [http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrdr=Zobrazit+tabulku%20&go_zobraz=1&pro_1_154=588296&cislotab=MOS+ZV01&voa=tabulka&str=tabdetail.jsp], staženo dne 12-10-2011.
4. Informační portál Geologické a geovědní mapy: *Geologie a geologická mapa Kroměříže: Odborná geologická mapa 1: 50000*, [http://www.geology.cz/app/ciselnikylokalizace/show_map.php?mapa=g50&y=540100&x=1155200&s=1],

staženo dne 13-11-2011.

5. Informační portál města Kroměříž: *Integrovaný plán rozvoje města Kroměříže – zóna Jihovýchod*, [http://www.mesto-kromeriz.cz/dokumenty/IPRM_km_final_crr.pdf], staženo dne 19-10-2011.
6. Informační portál města Kroměříž: *Strategický plán města Kroměříže – Aktualizace na léta 2010 – 2020*, [http://www.mesto-kromeriz.cz/dokumenty/SP_fin_012010.pdf], staženo dne 3-10-2011.
7. Informační portál Naučná stezka: *Naučné stezky podle okresů*, [<http://www.naucnastezka.cz/default.asp>] staženo dne 4-11-2011.
8. Informační portál Povodí Moravy: *Stavy a průtoky na vodních tocích*, [<http://www.pmo.cz/portal/sap/cz/index.htm>], staženo dne 2-11-2011.
9. Informační portál Ředitelství silnic a dálnic: *Dálnice D1: úsek Kojetín-Kroměříž*, [[http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb_/pdf055/\\$file/d1-kojetin-kromeriz.pdf](http://www.rsd.cz/catalog/Stavime-pro-vas/Prehled-staveb_/pdf055/$file/d1-kojetin-kromeriz.pdf)], staženo dne 4-11-2011.
10. Informační portál Východní Morava: *Kroměřížsko*, [<http://www.vychodni-morava.cz/lokalita/26/kromerizsko>], staženo dne 29-10-2011.
9. Informační portál ZákonyČR onLine: *128/2000 Sb. Zákon o obcích (obecní zřízení)*. [[http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-\(obecni-zrizeni\).html](http://www.zakonycr.cz/seznamy/128-2000-Sb-zakon-o-obcich-(obecni-zrizeni).html)], staženo dne 2-11-2011.
12. Komunikující město: *Komunikující město*, [<http://www.komunikujici-mesto.cz/>], staženo dne 12-11-2011.
13. KUNCOVÁ, Jarmila. Je rozhodnuto. Obchvat povede až za letištěm. In *Kroměřížský deník.cz* [online]. 2011. [http://kromerizsky.denik.cz/zpravy_region/je-rozhodnuto-obchvat-povede-az-za-letistem.html], staženo dne 13-11-2011.
14. Městský marketing: *Městský marketing*. [<http://www.mestskymarketing.cz/>], staženo dne 12-10-2011.
15. Oficiální stránky města Kroměříž: *Město Kroměříž*. [<http://www.mesto-kromeriz.cz/uvod.asp?modul=obcan>], staženo dne 17-10-2011.

13. SEZNAM PŘÍLOH

13.1 PŘÍLOHY UMÍSTĚNÉ V TEXTU

13.1.1 SEZNAM TABULEK

Tab. č. 1: Věkové složení obyvatelstva podle pohlaví a věku ke dni 31. 12. 2011	33
Tab. č. 2: Bilance obyvatelstva města Kroměříž v letech 2000 - 2010.....	34
Tab. č. 3: Přehled středních škol v Kroměříži.....	36
Tab. č. 4: Věkové složení respondentů	53
Tab. č. 5: Přehled odpovědí na dobu bydlení v Kroměříži	54
Tab. č. 6: Co občané ve městě postrádají a so se jim naopak na městě líbí.....	58
Tab. č. 7: Důvody atraktivnosti města pro turisty	60
Tab. č. 8: Kulturní akce, které občané města znají	63
Tab. č. 9: Analýza SWOT image města Kroměříž.....	66

13.1.2 SEZNAM GRAFŮ

Graf č. 1: Druhy zemědělských pozemků v Kroměříži.....	35
Graf č. 2: Struktura respondentů podle ekonomické aktivity	54
Graf č. 3: Jedinečnost města Kroměříž oproti jiným městům podle názoru občanů města	55
Graf č. 4: Co si obyvatelé města Kroměříž vybaví, když se řekne Kroměříž.....	56
Graf č. 5: Orientace města Kroměříž v budoucnu podle názoru občanů	57
Graf č. 6: Kroměříž jako studentské město	59
Graf č. 7: Oblíbené urbanistické objekty podle estetického vnímání občanů města	61
Graf č. 8: Neoblíbené urbanistické objekty podle estetického vnímání občanů	62
Graf č. 9: Návštěvnost kulturních akcí v Kroměříži	63
Graf č. 10: Názor místních občanů na to, zda má Kroměříž jednotnou vizuální identitu	64
Graf č. 11: Vliv obchvatu na zlepšení průjezdnosti města Kroměříž	65
Graf č. 12: Vnímání se jako lokální patriot podle názoru místních občanů.....	65

13.2 PŘÍLOHY VLOŽENÉ ZA TEXTEM

13.2.1 TEXTOVÉ PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Dotazník výzkumu image města Kroměříž	74
---	----

13.2.2 OBRAZOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek 1: Velké náměstí a arcibiskupský zámek.....	77
Obrázek 2: Velké náměstí, kroměřížská radnice a pódium na náměstí	77
Obrázek 3: Masarykovo náměstí s kostelem sv. Jana Křtitele a budovou Justiční akademie	78
Obrázek 4: Velké náměstí s budovou Muzea Kroměřížska	78
Obrázek 5: Kostel sv. Mořice.....	79
Obrázek 6: Arcibiskupský zámek a Velké náměstí.....	79
Obrázek 7: Květná zahrada a Rotunda.....	80
Obrázek 8: Foucaltovo kyvadlo	80
Obrázek 9: Kulturní dům Kroměříž	81
Obrázek 10: Kino Nadsklepí.....	81
Obrázek 11: Budova bývalých Žižkových kasáren.....	82
Obrázek 12: Mezinárodní festival vojenských hudeb 2011	82
Obrázek 13: Krajské dožínky 2011	83
Obrázek 14: Turistické značení - informační ukazatele a označení turistické trasy UNESCO.....	83
Obrázek 15: Informační tabule s logem města.....	84

8) Jak si myslíte, že by se měla Kroměříž vyvíjet v budoucnu?

- 9) Co byste v Kroměříži změnil/a, popř. co Vám zde chybí? (max. 3 věci)**

11) Myslíte si, že je Kroměříž tzv. studentské město?

- 12) Myslíte si, že je Kroměříž atraktivní pro turisty? V případě, že ano, tak proč?**

- 13) Myslíte si, že vliv historické architektury má zásadní podíl na estetické vnímání města?**

- 14) Vytipujte objekt v Kroměříži, který se Vám nejvíce líbí.**

15) Vytipujte objekt v Kroměříži, který se Vám líbí nejméně.

16) Zajímá Vás kulturní dění v Kroměříži?

- 75

17) Jaké typy kulturních akcí znáte?

18) Jaké typy kulturních akcí navštěvujete?

- a) Hudební festivaly
- b) Koncerty
- c) Divadelní představení
- d) Kino
- e) Výstavy, expozice
- f) Přednášky, besedy, konference
- g) Sportovní akce
- h) Diskotéky

19) Domníváte se, že má Kroměříž nějakou jednotnou vizuální identitu, popř. jakou? (max. 3 věci)

20) Myslíte si, že nový obchvat pomohl zlepšit průjezdnost města?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nedokážu posoudit
- d) Nevím

21) Cítíte se jako lokální patriot?

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

Fotodokumentace města Kroměříž

Obrázek 1: Velké náměstí a arcibiskupský zámek

Zdroj: *Lucie Trávníková, březen 2011.*

Obrázek 2: Velké náměstí, kroměřížská radnice a pódium na náměstí

Zdroj: *Lucie Trávníková, březen 2011.*

Obrázek 3: Masarykovo náměstí s kostelem sv. Jana Křtitele a budovou Justiční akademie

Zdroj: *Lucie Trávníková, březen 2011.*

Obrázek 4: Velké náměstí s budovou Muzea Kroměřížska

Zdroj: *Lucie Trávníková, březen 2011.*

Obrázek 5: Kostel sv. Mořice

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/foto.asp?album=57&foto=1116&modul=navstevnik&map=70>, staženo dne 5-12-2011.

Obrázek 6: Arcibiskupský zámek a Velké náměstí

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/foto.asp?album=65&foto=1181&modul=navstevnik&map=70>, staženo dne 5-12-2011.

Obrázek 7: Květná zahrada a Rotunda

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/foto.asp?album=55&foto=1094&modul=navstevnik&map=70>, staženo dne 5-12-2011.

Obrázek 8: Foucaltovo kyvadlo

Zdroj: Lucie Trávníková, září 2010.

Obrázek 9: Kulturní dům Kroměříž

Zdroj: Lucie Trávníková, březen 2011.

Obrázek 10: Kino Nadsklepí

Zdroj: Lucie Trávníková, březen 2011.

Obrázek 11: Budova bývalých Žižkových kasáren

Zdroj: *Lucie Trávníková, březen 2011*

Obrázek 12: Mezinárodní festival vojenských hudeb 2011

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/foto.asp?album=345&foto=4551&modul=navstevnik&map=70>, staženo dne 5-12-2011

Obrázek 13: Krajské dožínky 2011

Zdroj: <http://www.mesto-kromeriz.cz/foto.asp?album=344&foto=4495&modul=navstevnik&map=70>, staženo dne 5-12-2011.

Obrázek 14: Turistické značení - informační ukazatele a označení turistické trasy UNESCO

Zdroj: *Lucie Trávníková, září 2010.*

Obrázek 15: Informační tabule s logem města

Zdroj: Lucie Trávníková, březen 2011.